

CORDEO
scholengroep

JAARVERSLAG
2019

Voorwoord	4
01. Algemene Informatie	6
1.1 Juridische structuur van CorDeo scholengroep	6
1.2 Doelstelling	6
1.3 Beleid en kernactiviteiten	6
1.4 Organisatiestructuur	7
1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid & projecten	9
1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke betekenis	12
1.7 Informatie over maatschappelijke aspecten van het ondernemen	12
1.8 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	12
02. Governance	14
2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance	14
2.2 Code van goed bestuur	14
2.3 Afwijkingen van de code	14
2.4 Horizontale verantwoording	14
03. Onderwijs in cijfers	16
04. Kwaliteitszorg	20
4.1 Kwaliteitscyclus	20
4.2 Schoolplannen en doelen	21
4.3 Onderzoek Inspectie	22
4.4 Afhandeling van klachten	22
05. Onderzoek	23
06. Internationalisering	23
07. Personeel	24
7.1 Strategisch personeelsbeleid	24
7.2 HR thema's	24
7.3 Belangrijkste ontwikkelingen	26
7.4 Beheersing uitkeringen na ontslag	28

08.	Huisvesting	29
8.1	Waar we trots op zijn	29
8.2	Overige ontwikkelingen	30
8.3	Toekomstige ontwikkelingen	30
09.	Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen	32
9.1	Samenwerkingsverbanden	32
9.2	Ontwikkelingen verbonden partijen	33
10.	Financiën	34
10.1	Terugblik 2019	34
10.2	Financieel kader	34
10.3	Exploitatie 2019	36
10.4	Balans	39
11.	Continuïteitsparagraaf	44
11.1.	FTE en leerlingaantallen en de toekomstige ontwikkelingen	44
11.2.	Meerjaren exploitatie	46
11.3.	Meerjarenbalans	48
11.4.	Kengetalen	50
11.5	Overige rapportages	55
11.6	Prestatiebox	55
11.7	Besteding doorgestorte rijksmiddelen SWV	55
11.8	Europese aanbesteding	56
11.9	Risicobeheersing- en controlesysteem	56
11.10	Allocatie van middelen	59
11.11	Onderwijsachterstanden	60
12.	Rapportage Raad van Toezicht	61
12.1	Verantwoording wettelijke taken	61
12.2	Verantwoording op grond van Code Goed Bestuur	62
13.	Rapportage Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	66
13.1	Samenstelling GMR 2018	66
13.2	Inhoudelijk verslag	67

Voorwoord

Op het moment dat ik dit schrijf zitten we midden in de coronacrisis. Daarmee vergeleken is 2019 een jaar geweest dat relatief rustig is verlopen. We mogen Gods zegen in ons werk ervaren. Ons onderwijs bloeit! Leerlingen komen in de regel graag naar school, ouders zijn over het algemeen genomen tevreden en het personeel werkt met passie en plezier op onze scholen. Financieel zijn we gezond en de bedrijfsvoering is zo ingericht dat het onze kernopdracht om goed en christelijk onderwijs te realiseren in voldoende mate ondersteunt. Meer dan voldoende reden om dankbaar te zijn!

In 2019 zijn ook een aantal zaken gebeurd die in dit voorwoord al een plek mogen krijgen. Er zijn maar liefst 4 nieuwe directeuren gestart, waarvan een aantal 'uit eigen kweek'. Een mooi resultaat in deze tijd waarbij er juist ook een groot tekort is aan directeuren! Daarnaast zijn de gereformeerde basisschool de Waterspiegel en de evangelische basisschool de Oase gefuseerd tot 1 school in Almere: de Verbinding. Een nieuwe school die na een prachtig proces en inzet van ouders en medewerkers tot stand is gekomen. Verder hebben we de fusie met EBS de Morgenster uit Amsterdam mogen voorbereiden. Een mooie aanwinst voor CorDeo!

Het lerarentekort was, is en blijft onze grootste zorg. De landelijke voorspellingen zijn niet positief. Wij hebben binnen CorDeo ook nog nooit eerder zo vaak groepen naar huis moeten sturen als in 2019. We grijpen alles aan wat binnen onze mogelijkheden ligt om dit het hoofd te bieden. Zo zijn we in 2019 met TNO een onderzoek gestart om werkdruk te bestrijden waarmee we ook willen laten zien dat we een goede werkgever willen zijn. We streven verder naar grotere banen en investeren flink in zij-instromers en onze relatie met de pabo's. We zien daar al vruchten van en hopen dat dit doorzet.

Ondanks deze zorg overheerst toch de trots op al onze medewerkers die dag in dag uit vol energie het onderwijs binnen CorDeo mogelijk maken. Met allerlei mooie resultaten tot gevolg. Daar willen we u graag in dit jaarverslag meer over vertellen. Ik wens u dan ook veel leesplezier toe!

Arnoud Messelink,
College van Bestuur

ALGEMENE INFORMATIE

De juridische naam volgens het handelsregister van de Kamer van Koophandel is CorDeo. Hierna zal de naam CorDeo scholengroep gebruikt worden in het jaarverslag.

1.1 Juridische structuur van CorDeo scholengroep

De CorDeo scholengroep is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. De vereniging telt 18 scholen (Zie 1.4).

De rechtspersoon CorDeo scholengroep is gevestigd te Amersfoort met bestuursnummer 40945 bij OCW, Kamer van Koophandel nummer 40125589 en hanteert het bestuursmodel Raad Van Toezicht (RvT), College van Bestuur (CvB). De Raad van Toezicht houdt toezicht op College van Bestuur en de scholen. Daarnaast adviseert de Raad van Toezicht het College van Bestuur.

De vereniging voert haar werkzaamheden zoveel mogelijk uit volgens de Code Goed Bestuur, welke is vastgelegd in Wet op het Primair Onderwijs (WPO). Er zijn geen afwijkingen van de Code Goed Bestuur.

1.2 Doelstelling

De CorDeo scholengroep heeft als doelstelling het verzorgen van gereformeerd en evangelisch onderwijs dat overeenkomt met de grondslagen zoals omschreven in de statuten. De CorDeo scholengroep bereikt dit door het stichten en in stand houden van scholen voor gereformeerd en/of evangelisch primair onderwijs en andere middelen die bijdragen aan de doelstelling. In 2019 zijn in de strategische koers de missie en visie van CorDeo vastgesteld. Samen gaan we voor goed én christelijk onderwijs: een combinatie die ons heel gewoon én heel bijzonder maakt.

1.3 Beleid en kernactiviteiten

Een betekenisvol verschil maken in het leven van kinderen, door goed én christelijk onderwijs. Goed onderwijs dat kinderen vormt en voorbereidt om zowel nu als in het latere leven een plek in de maatschappij in te nemen. Dat is wat ons dagelijks drijft bij CorDeo scholengroep. Deze visie hebben wij in 2019 verder uitgewerkt in onze strategische koers 2019-2023. Samen zijn we hierbij gekomen tot 5 thema's die we de komende jaren centraal stellen:

Onze christelijke **identiteit** is voor ons Goud waard: daar zijn we trots op en willen we laten schitteren.

We gaan voor het best denkbare **onderwijs**, elke dag opnieuw! Onderwijs met een duidelijke visie, gericht op de brede ontwikkeling van leerlingen, waar we altijd op zoek zijn hoe het nog beter kan en dat in nauwe samenwerking met leerling, leerkracht, ouders en samenwerkingspartners tot stand komt.

We gaan voor **inclusief onderwijs**, dat betekent dat we in onze scholen verscheidenheid en gelijkwaardigheid omarmen en ons aanbod daar zo goed mogelijk op aansluiten.

We bieden nadrukkelijk en uitgesproken **duurzaam onderwijs**. Gericht op de wereld om ons heen, we streven ernaar in samenhang verschillende doelen te bereiken voor mens, milieu en maatschappij overal, nu en later.

Wij stimuleren **persoonlijk leiderschap** voor zowel leerlingen als professionals. Het helpt bij het maken van eigen keuzes en is een belangrijke voorwaarde voor een professionele cultuur.

Bekijk hier de strategische koers

Deze thema's zijn verder uitgewerkt in de strategische koers voor het geheel van CorDeo en voor iedere school afzonderlijk in het schoolplan 2019-2023.

“De totstandkoming van een strategische koers is een heel traject. Het was een mooi proces met een heel mooi resultaat. Natuurlijk is niets perfect, maar het is op een goede manier met veel draagvlak tot stand is gekomen. Ik vind het gaaf om dat bij het werken ermee ook terug te zien in de praktijk: de strategische koers wordt gewaardeerd en herkend in de hele organisatie.” – Arnoud Messelink

1.4 Organisatiestructuur

College van Bestuur

Het College van Bestuur vertegenwoordigt de vereniging en zij voert het beleid van de vereniging uit. Arnoud Messelink is de enige bestuurder van de CorDeo scholengroep. Het CvB wordt ondersteund door een staf. Arnoud Messelink heeft de volgende nevenfuncties: voorzitter VVE de Brink, toezichthoudend bestuurslid SWV Zeeluwe, lid bestuur SWV Passend Onderwijs Apeldoorn en lid CvT SWV De Eem.

Algemene Vergadering (AV)

De AV komt ieder halfjaar samen en beslist over zaken waarvan de bevoegdheid niet is overgedragen aan het College van Bestuur of een ander orgaan. Voorbeelden daarvan zijn het aanstellen van de leden van de Raad van Toezicht en het wijzigen van de statuten van de vereniging.

Identiteitscommissies/schoolcommissies

De vereniging CorDeo scholengroep is onderverdeeld in afdelingen die geografisch zijn bepaald door het gebied waar de school gevestigd is. De afdelingen hebben tot doel de betrokkenheid tussen leden, ouders en de school te bevorderen.

CorDeo bestaat uit de volgende scholen:

KC De Bongerd te Zutphen
GBS De Bron te Barneveld
GBS De Open Kring te Nijkerk
GBS De Plantage te Veenendaal
GBS De Triangel te Ede
GBS Fontanus te Harderwijk
GBS In de Lichtkring te Zeewolde
GBS Pieter Jongeling te Arnhem
GBS 't Schrijvertje te Apeldoorn
GBS Het Zwaluwnest te Amersfoort
GBS De Regenboog te Amersfoort
EBS De Parel te Amersfoort
SBO De Werf te Amersfoort
GBS De Horizon te Hoogland
GBS Het Christal te Leusden
GBS De Wegwijzer te Hilversum
GBS De Waterspiegel te Almere
EBS De Oase te Almere
Per 1-8-2019 zijn De Waterspiegel en De Oase samengegaan in CBS De Verbinding.

Een identiteitscommissie/schoolcommissie coördineert een afdeling. De identiteitscommissie/ schoolcommissie bestaat uit tenminste drie personen. Een lid van de identiteitscommissie/ schoolcommissie treedt als afgevaardigde op in de Algemene Vergadering.

Raad van Toezicht (RvT)

De RvT houdt toezicht op het beleid van het CvB en op de algemene gang van zaken binnen de vereniging. De raad adviseert het CvB. Tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering legt de RvT verantwoording van zijn werkzaamheden af. De RvT, die uit minimaal vijf leden bestaat, is benoemd door de Algemene Vergadering voor een periode van vier jaar. Binnen de RvT zijn twee 'bijzondere zetels': één gericht op het evangelisch onderwijs en één gericht op de kwaliteit van onderwijs. Meer informatie over de invulling en werkzaamheden van de RvT in 2019 is terug te vinden in hoofdstuk 12.

Managementteam (MT)

De directeuren van de scholen vormen samen met de bestuurder het managementteam (MT) van CorDeo.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR adviseert het CvB over onderwerpen die van belang zijn voor alle scholen of een meerderheid daarvan binnen een schoolbestuur. Daarnaast heeft de GMR op verschillende terreinen instemmingsrecht. De bevoegdheden per onderwerp zijn vastgelegd in de WMS en het medezeggenschapstatuut van CorDeo scholengroep. De GMR bestaat uit ouders en personeelsleden van de diverse scholen. Personeelsleden van een school kiezen de personeelsleden die in de MR zitting nemen, ouders kiezen de ouders. Meer informatie over de invulling en werkzaamheden van de GMR in 2019 is terug te vinden in hoofdstuk 13.

OnderwijsPunt

Het OnderwijsPunt ondersteunt binnen CorDeo scholengroep de scholen op het gebied van de leerlingenzorg en onderwijsontwikkeling. Scholen kunnen bij het OnderwijsPunt terecht voor de inzet van orthopedagogen, ambulante begeleiders en leerkrachtcoaches.

Staf

Het bestuur en de scholen worden ondersteund door de staf. CorDeo scholengroep heeft stafmedewerkers voor onderwijs & kwaliteit, HRM, financiën en ICT.

1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid en ontwikkelingen binnen de scholengroep

Algemeen

We zijn tevreden over wat we in 2019 hebben bereikt. 'Voeden, stimuleren en in beweging brengen' is onderliggend aan alle activiteiten die we hebben georganiseerd en uitgevoerd. Met als doel de kwaliteit te borgen en te verbeteren. Daarnaast hebben we, op basis van onze kwaliteitscyclus, onze reguliere activiteiten uitgevoerd om de kwaliteit die er is op orde te houden en de ontwikkelingen binnen CorDeo scholengroep te volgen. Hieronder staan, per thema van onze nieuwe strategische koers, de belangrijkste activiteiten op verenigingsniveau uit 2019 uitgewerkt.

Identiteit is goud

- We hebben twee identiteitsconferenties voor leerkrachten georganiseerd. Ook op de studiedag (zie 'persoonlijk leiderschap') was volop ruimte voor het gezamenlijk beleven van ons geloof.
- Met MT en de AV zijn we gestart met de verkenning van het herzien van het identiteitsbeleid, bijvoorbeeld als het gaat om herziening van het identiteitsdocument en het in lokale contexten verbreden van het toelatingsbeleid van leerlingen. Hierbij zijn de uitgangspunten van de strategische koers leidend: het beleid is zo dat het onze identiteit borgt en aansluit bij onze visie. Dit onderzoek loopt door in 2020.

Goed onderwijs

- Op 1 januari 2019 heeft KC De Bongerd zijn deuren geopend: een nieuwe start als groen kindcentrum! Het is een mooie volgende stap in de samenwerking met kinderopvangpartner KOALAH op deze locatie.
- Op 1 augustus 2019 is CBS De Verbinding van start gegaan. GBS De Waterspiegel en EBS De Oase hebben na een mooi en intensief proces besloten samen op te willen trekken als één school. Daarbij is het de eerste school in Nederland die zowel de evangelische als gereformeerde grondslag heeft. Nu het

fusieproces is afgerond en de scholen één geheel zijn, is er in 2020 weer volop ruimte om alle aandacht te richten op de kwaliteit van onderwijs.

- In 2019 zijn we benaderd door EBS De Morgenster in Amsterdam om de mogelijkheden tot fusie te verkennen. Dat hebben we samen gedaan met een mooi resultaat: vanaf 2020 maakt deze school deel uit van CorDeo scholengroep. Zo willen we ook in de Amsterdam Zuid-Oost blijvend goed en christelijk onderwijs mogelijk maken.
- We zijn verder gegaan in de verkenning van het onderwijs voor 10-14 jarigen en het verkleinen van de kloof tussen het PO en VO. Een eerste resultaat is dat diverse groepen van GBS De Regenboog nu inwonen bij GSG Guido (zie ook hoofdstuk 8).

Inclusief onderwijs

Wij richten ons passend onderwijs in volgens de idealen van inclusief onderwijs. In 2019 hebben we daarvoor het volgende gedaan:

- We stimuleren het gesprek rond inclusie, bijvoorbeeld op de studiedag en rond het vaststellen van de nieuwe schoolplannen.
- Op onze scholen hebben we gemiddeld een leerlingpopulatie met hoogopgeleide ouders, waardoor er meer dan gemiddeld sprake is van hoogbegaafdheid. In

NL MINI-INTERVIEW

HANS-LUKAS ZUURMAN nd.nl/nederland BEELD ALIENKE MEIJERBASISSCHOOL VERBINDT
KERKELIJKE STROMINGEN

Evangelische basisschool De Oase en gereformeerde basisschool De Waterspiegel in Almere gaan vanaf vandaag verder als christelijke basisschool De Verbinding. Twee bloedgroepen, één school. Dat is een getuigenis voor Almere, vindt directeur Alienke Meijer.

► ALMERE

■ U zegt dat het de eerste keer is dat een evangelische en gereformeerde basisschool in elkaar opgaan. Hoe weet u dat? 'Van de twaalf evangelische basisscholen die onder het platform Platform Evangelisch Onderwijs Nederland vallen, is De Oase de eerste school die deze stap zet.'

■ Is dat samengaan geboren uit noodzaak of bewust opgezocht? 'Dat is een bewuste keuze geweest. In het christelijk onderwijs in Almere konden ouders altijd kiezen voor De Oase of voor De Waterspiegel. Onder ouders leefde echter al langer de wens een school te hebben waarin kerkmuren niet begrenzen. Daar komt bij dat beide scholen niet heel groot zijn en elk combinatiegroepen hadden. Dat maakt het onderwijs net wat ingewikkelder. Vandaag starten we met 170 leerlingen in acht volledige groepen in een aan het gekozen onderwijsconcept aangepast gebouw.'

■ Waarom wilden ouders een school zonder kerkmuren? 'Door verhuizingen van leerlingen en door wisselingen van leerkrachten van de ene naar de andere school, merkten we dat beide

Alienke Meijer

scholen elkaar vinden in het geloof, in de visie op het Koninkrijk van God. En die is niet gebonden aan een kerkmuur. Gods liefde is ons fundament, waarom zou je dan twee scholen in stand houden en niet samen verder gaan? Het is een getuigenis voor Almere. Vaak heerst het beeld dat christelijke scholen in eigen hokjes zitten, hoe mooi is het dat het bij deze bijbelgetrouwe school niet zo is.'

■ Hoe legt u in in het bijbels onderwijs nu de doop uit? 'Evangelische christenen kiezen voor volwassendoop, gereformeerden voor kinderdoop. Dat is een van de verschillen die we in gesprekken vooraf nadrukkelijk hebben benoemd. De basiswaarde van de school is dat we dit soort verschillen bespreekbaar maken en respect tonen voor elkaars opvattingen daarover. Het een is niet goed en het andere fout. Het is allebei goed. De focus ligt bij ons op wat bindt: Gods liefde.'

■ Wat bedoelt u daarmee: Gods liefde? 'We willen kinderen leren dat het belangrijkste is dat ze altijd bij God terecht kunnen. En dat ze fouten mogen maken. Je wordt niet afgerekend op wat niet lukt. Zijn liefde is groter en is de basis van je bestaan. Het overstijgt een discussie over de kinderdoop.'

■ Hoe kijkt u terug op het proces van samengaan? 'Ouders waren bijzonder betrokken en vanuit de scholen waren er toegewijde teams aan het werk. Er zijn werkgroepen gevormd over identiteit, onderwijs, huisvesting en groepssamenstelling. Waar discussie over was, hebben we open gesprekken gevoerd. Dat heeft tot eenheid geleid. Natuurlijk is zo'n proces spannend. Maar we hebben er tijd voor genomen en iedereen op tijd meegenomen. Er is geen enkele leerkracht of leerling vertrokken. Mocht er nu een discussie ontstaan over een visie, dan luisteren we naar elkaar en spreken we met respect. We willen geworteld zijn in God. Dan kom je er samen wel uit.'

2019 is daarom (aansluitend op de onderzoeken in 2018) onderzoek gedaan op een aantal scholen naar het onderwijs aan hoogbegaafden door bureau Octopus. De uitkomsten hiervan zijn gepresenteerd en besproken in het Platform Onderwijs. Daarbij is besloten om in 2020 een gezamenlijke bijeenkomst hierover te plannen met MT, het IB-netwerk en OnderwijsPunt om hier verder mee aan de slag te gaan.

• We stimuleren samenwerking tussen het reguliere basisonderwijs, SBO en SO (zie ook hoofdstuk 9).

Duurzaam onderwijs

We hebben een plan ontwikkeld en vastgesteld om vanaf 2020 onze scholen verder te verduurzamen. Technische aanpassingen zijn de aanschaf van LED-verlichting en zonnepanelen voor verschillende scholen. Daarbij wordt aan de leerlingen ook een bewustwordingsprogramma aangeboden – zodat we niet alleen nu onze eigen scholen verduurzamen, maar onze leerlingen ook voorbereiden om zelf hierin hun verantwoordelijkheid te nemen.

Persoonlijk leiderschap

• In juni 2019 hebben we een prachtige studiedag georganiseerd voor alle medewerkers van CorDeo scholengroep met het thema 'Wat je aandacht geeft groeit'. Een dag om even op te laden, samen te zijn en nieuwe kennis en inspiratie op te doen voor ons onderwijs! We hebben ons laten inspireren door elkaar en allerlei sprekers en workshopleiders, waaronder Pedro de Bruyckere, Bert Wienen, Lammert Kamphuis, de Droominee en Peter de Vries (HU). Een mooie aftrap van onze nieuwe koersperiode, met nieuwe bagage om persoonlijk leiderschap vorm te geven.

• In 2019 zijn vier nieuwe schoolleiders gestart, waarvan een aantal 'uit eigen kweek'. Voor deze directeuren is een uitgebreid inwerktraject opgezet, met begeleiding van één van de ervaren schoolleiders binnen CorDeo scholengroep tijdens het eerste jaar (zie ook hoofdstuk 7). Mooi dat mensen zich zo verder kunnen ontwikkelen in onze organisatie!

Overig

ICT beheer in de cloud. We zijn trots dat het ICT-beheer volledig vanuit de cloud gebeurt. Op scholen zijn geen lokale servers meer. Iedereen heeft een eigen account en kan daarmee veilig op iedere laptop of smartphone aan de slag. Omdat het beheer op afstand gebeurt kunnen gestolen of verloren apparaten direct worden uitgeschakeld en gewist: een groot voordeel bij de beveiliging van gevoelige informatie. Door deze inrichting van de ICT-infrastructuur zijn we daarbij ongevoelig voor DDOS-aanvallen en cryptovirussen, waar bijvoorbeeld de Universiteit Maastricht recent grote problemen mee heeft gehad. Een derde voordeel is dat we minder afhankelijk zijn van de capaciteit van externen: systemen liggen er dus veel minder snel uit als er landelijk grote pieken zijn in gebruik. De meest kritieke systemen hebben het afgelopen jaar dan ook geen moment uitval gehad.

AVG. In 2019 hebben we, zoals hierboven beschreven, forse stappen kunnen zetten in het beveiligen van onze gegevens. Op het gebied van de AVG zijn er geen grote incidenten of datalekken geweest. In het kader van voortdurende verbetering onderzoeken we hoe we de rolscheiding beter kunnen regelen voor de Functionaris Gegevensbescherming. Daartoe hebben we in 2019 onderzoek gedaan naar diverse partijen waar we deze taak kunnen beleggen. In het eerste kwartaal van 2020 beslisten we over de verdere invulling hiervan.

Benchmark Berenschot. We hebben een benchmark laten uitvoeren door Berenschot naar onze overhead. In de definitie van Berenschot wordt iedereen die niet direct voor de klas staat gerekend tot overhead. We zijn blij met de uitkomst: we geven minder uit dan vergelijkbare besturen aan overhead, even veel aan leerkrachten en meer aan

onderwijsassistenten. Er zijn dus meer 'handen voor de klas' beschikbaar, wat mooi aansluit bij onze visie op passend onderwijs. Tegelijkertijd zien we dat we ook op de andere niveaus met beperkte overhead kwalitatief goede ondersteuning bieden. Uit evaluaties in 2019 is gebleken dat het niveau van zowel schoolleiderschap als stafondersteuning hoog gewaardeerd wordt.

Toegankelijkheid en toelating van leerlingen. Het toelatingsbeleid van leerlingen is verenigingsbreed geregeld en wordt lokaal uitgevoerd. Leerlingen van ouders die bewust kiezen voor gereformeerd of evangelisch onderwijs zijn in principe welkom. Op de gereformeerde scholen voert de locatiedirecteur in afstemming met de identiteits- of schoolcommissie gesprekken met nieuwe ouders gesprekken aan de hand van de ouderverklaring. In deze verklaring is samengevat waar wij als ouders en school samen voor willen gaan. Op basis van het gesprek stellen we vast of ouders en school goed genoeg bij elkaar passen voor een goede schoolperiode voor de leerling.

Bekijk hier een filmpje van de studiedag!

1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke betekenis

Staken: Ook in 2019 is door het onderwijspersoneel gestaakt. Met de staking wil het personeel aandacht vragen voor de druk op het onderwijs: de hoge werkdruk, achterblijvende salarissen en personeelstekorten. Zoals in het voorwoord en hoofdstuk 7 aangegeven, heeft dit ook nadrukkelijk onze aandacht.

Leerlingenaantal: Voor het tweede jaar op rij is ons leerlingenaantal iets gekrompen. De krimp in de afgelopen jaren werd opgevangen door de groei in Amersfoort, die groei is gestagneerd. We monitoren de groei van onze scholen en anticiperen tijdig wanneer er sprake is van blijvende daling van het leerlingenaantal.

Burgerschapsonderwijs: In 2019 is in de landelijke politiek behoorlijk aandacht geweest voor het burgerschapsonderwijs, met name op scholen met een religieuze grondslag. In het kader hiervan heeft 't Schrijvertje bezoek gehad van de Inspectie van het Onderwijs (zie hoofdstuk 4). We zijn trots op het burgerschapsonderwijs dat we aanbieden op onze scholen en tevreden dat dit ook door de Inspectie is bevestigd.

1.7 Informatie over maatschappelijke aspecten van het ondernemen

We beseffen dat ons handelen, indirect of direct, invloed heeft op maatschappelijke thema's zoals klimaatverandering en arbeidsomstandigheden. In 2019 hebben we dit daarom ook expliciet opgenomen in onze strategische koers.

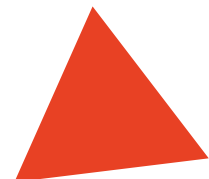
Aandacht voor goede arbeidsomstandigheden hebben we continu. We streven er naar om een goede werkgever te zijn voor al ons personeel (zie het hoofdstuk over personeel).

1.8 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

In onze strategische koers hebben we verschillende toekomstige ontwikkelingen beschreven en geprobeerd daar een reactie op te formuleren, bijvoorbeeld rond de hiervoor beschreven milieuvraagstukken. Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen die wij verwachten – op wereldschaal niet zó ingrijpend maar voor onze scholen van groot belang:

- Het lerarentekort. De verwachting is dat dit de komende jaren verder oploopt en dat dit directe impact heeft op (de kwaliteit van) ons onderwijs. In hoofdstuk 7 is beschreven wat wij hierin doen.
- Werkdruk en passend onderwijs. Leraren ervaren dat de zorgzwaarte in de scholen is toegenomen en hiermee de werkdruk hoger wordt. Uit cijfers in bijvoorbeeld de Evaluatie Passend Onderwijs is een toename van de zorgzwaarte echter niet te herleiden: er zijn niet meer kinderen met bijzonder ondersteuningsbehoeften dan eerder. Een vraag voor ons als vereniging is dus vooral wat er onder deze ervaringen ligt en wat we hiermee kunnen. Daar willen we graag verder mee aan de slag.

“Wij zien het als onze opdracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid om zo goed mogelijk voor elkaar en de aarde te zorgen. Dat betekent dat wij als christelijke scholengroep nadrukkelijk en uitgesproken aandacht willen geven aan duurzaamheidsvraagstukken en aan mens- en burgerschapsvorming. Zichtbaar in de keuzes die we als organisatie maken bij bijvoorbeeld inkoop en renovatie, maar ook zeker in de vorming en bewustwording van onze leerlingen.”

GOVERNANCE

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance

Bij het gesprek over “goed bestuur” vinden we het belangrijk om niet alleen te kijken naar wat juridisch moet, maar vooral ook wat ethisch juist is. Vanuit persoonlijk leiderschap – ook beschreven in onze strategische koers – zoeken we op ieder niveau in de organisatie telkens naar de balans tussen deze twee perspectieven. Op bestuursniveau gaat het hier om het constante streven om op basis van normen en waarden besluiten te nemen, waarbij we actief zoeken naar de inbreng van verschillende geledingen in de organisatie.

In 2019 hebben de RvT, GMR en het bestuur door gezamenlijke scholing gewerkt aan verdere versterking van de samenwerking.

2.2 Code Goed Bestuur

In de koers is vastgesteld dat wij ons actief verbinden aan de richtlijnen van de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. Deze code is vastgesteld door de leden van de PO-Raad en te vinden op www.poraad.nl.

2.3 Afwijkingen van de code

Bij het bestuur en de RvT zijn in 2019 geen meldingen geweest ten aanzien van afwijkingen van deze code.

2.4 Horizontale verantwoording

De horizontale verantwoording vindt plaats door jaarverslagen en publicaties, ledenvergaderingen, (G)MR-vergaderingen en andere informatieve bijeenkomsten. Verder worden medewerkers intern geïnformeerd via nieuwsbrieven en Bestuursinfo (voor directie en staf).

We hebben op dit terrein in 2019 een flinke verbetering gemaakt. Het jaarverslag is veel publieksvriendelijker dan in eerdere jaren. Daarnaast hebben we ook een publieksvriendelijke 'one-page' van de begroting voor iedere school gemaakt. Zo zien ouders en andere betrokkenen in één oogopslag wat er binnenkomt bij de school en hoe we dit verdelen.

“Die begroting voor ouders ziet er echt schitterend uit! Ook het team vond het mooi en nuttig om zo inzicht te geven aan ouders. – Klaas Koelewijn, directeur GBS De Regenboog”

03.

ONDERWIJS IN CIJFERS

groep 1

310

groep 2

382

groep 3

406

groep 4

426

groep 8

400

groep 7

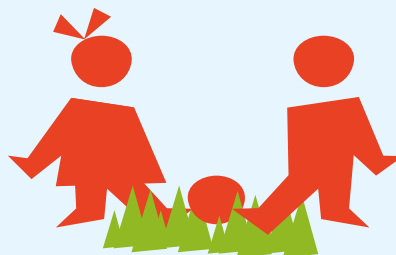
408

groep 6

415

groep 5

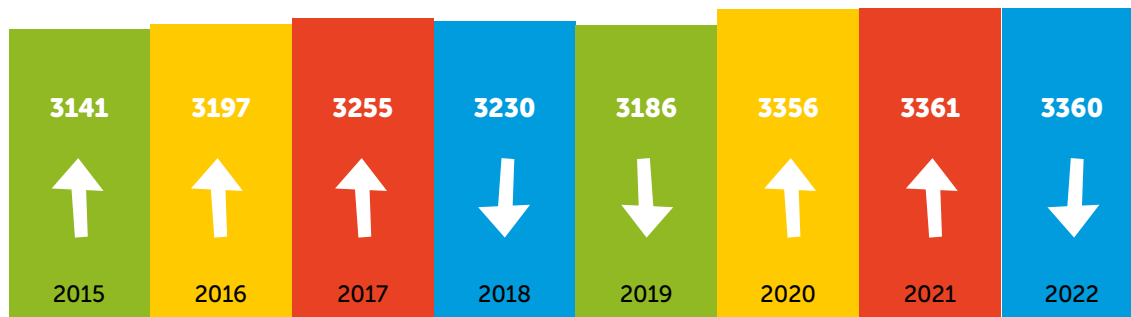
439

TOTAAL **3.186** LEERLINGEN

Aantal leerlingen*

* De toename in 2020 wordt veroorzaakt door de komst van EBS De Morgenster.

Resultaten

Met 'op, boven of onder de grens' wordt de ondergrens bedoeld die de Inspectie voor het Onderwijs hanteert. Dit is één van de graadmeters voor de kwaliteit van het onderwijs. Over het algemeen genomen kunnen we stellen dat het goed gesteld is met de kwaliteit van het onderwijs. Daar wordt dan ook dagelijks hard aan gewerkt op onze scholen door onze medewerkers.

De Parel en De Traingel scoren beiden na een aantal mindere jaren weer boven de ondergrens. Een mooi resultaat van ingezette verbetertrajecten! De resultaten van de Eindtoets worden op iedere school geanalyseerd, waarbij gekeken wordt naar mogelijkheden tot verbetering. Dat doen we zeker ook bij scholen die een jaar onder de norm scoren, zoals in dit geval de Pieter Jongelingschool en De Open Kring. Is er sprake van een eenmalige, verklaarbare dip of zijn er andere oorzaken die moeten worden aangepakt? Op de Pieter Jongelingschool is een verbetertraject in gang gezet.

**GBS In de Lichtkring gebruikt de DIA Eindtoets en heeft daarom afwijkende waarden.*

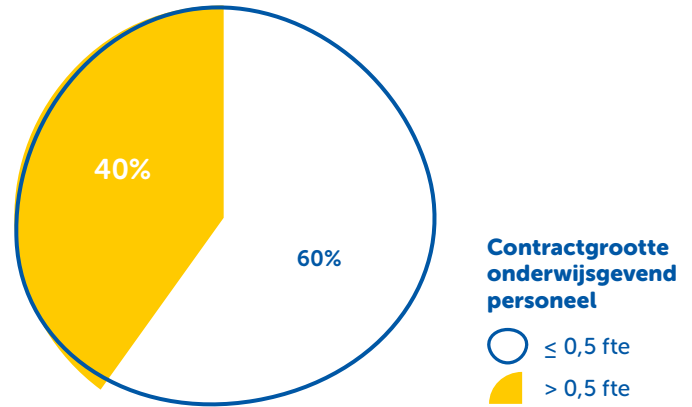
	● op of boven de grens ● onder de grens	2016 / 2017	2017 / 2018	2018 / 2019
GBS De Bron	●	537,9	534,5	537,8
GBS 't Schrijvertje	●	534,1	537,6	540,1
GBS Pieter Jongeling	●	536,9	536,2	531,5
GBS De Plantage	●	530,5	537,9	536,1
GBS De Bongerd	●	533,7	535,7	538,6
GBS De Wegwijzer	●	534,9	534,7	539,4
GBS De Regenboog	●	537,6	531,2	536,5
EBS De Parel	●	529,3	529,3	534,0
GBS Fontanus	●	536,0	535,0	540,7
GBS Het Christal	●	537,2	542,1	540,4
GBS Het Zwaluwneest	●	537,0	531,4	538,3
GBS De Open Kring	●	536,9	537,8	534,3
GBS Triangel	●	534,6	530,4	536,7
GBS De Horizon	●	537,7	535,4	535,4
GBS De Waterspiegel	●	533,0	535,3	537,9
EBS De Oase	●	536,2	536,7	530,2
*GBS In de Lichtkring	●	363,9	359,6	361,1

Onderwijskundige en onderwijs-programmatische zaken

Dagelijks wordt er op de scholen gewerkt aan de versterking van de kwaliteit van ons onderwijs. We evalueren ons handelen continu en nemen "vanuit overtuiging weloverwogen, geïnformeerde beslissingen op basis van bij voorkeur wetenschappelijke bewijzen die relevant zijn voor jouw situatie" (strategische koers). Dat leidt bijvoorbeeld tot investeringen in:

- professionalisering van medewerkers,
- nieuwe lesmethoden,
- nieuwe middelen zoals een programma als Snappet, de inzet van Chromebooks etc.,
- onderwijsvernieuwingen zoals 'The Leader in Me' en het werken met unitonderwijs.

Hiervoor geldt dat elke school zelf kiest welke middelen het beste passen bij de gestelde onderwijskundige doelen.

Omvang benoemingen

Binnen CorDeo hebben we relatief veel medewerkers voor de klas die in deeltijd werken. We stimuleren medewerkers daar waar mogelijk om meer te werken: dit komt de continuïteit voor de leerlingen ten goede en draagt bij aan verkleining van het lerarentekort.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
CorDeo scholengroep			6,05	4,80	4,90	4,35	3,96	3,06	3,3
Landelijk PO	6,70	6,80	6,50	6,00	6,40	6,30	6,00	5,9	6,0
Landelijk naar denominatie	4,20	4,30	3,40	2,90	4,10	4,20	3,80	4,3	nb

Verzuimpercentage

Ons verzuimpercentage is al jaren laag en daar zijn we blij mee. We blijven inzetten op maatregelen die de vitaliteit van werknemers versterkt, zodat onze medewerkers hun werk elke dag fit en energiek kunnen doen. U kunt hier meer over lezen in het hoofdstuk Personeel.

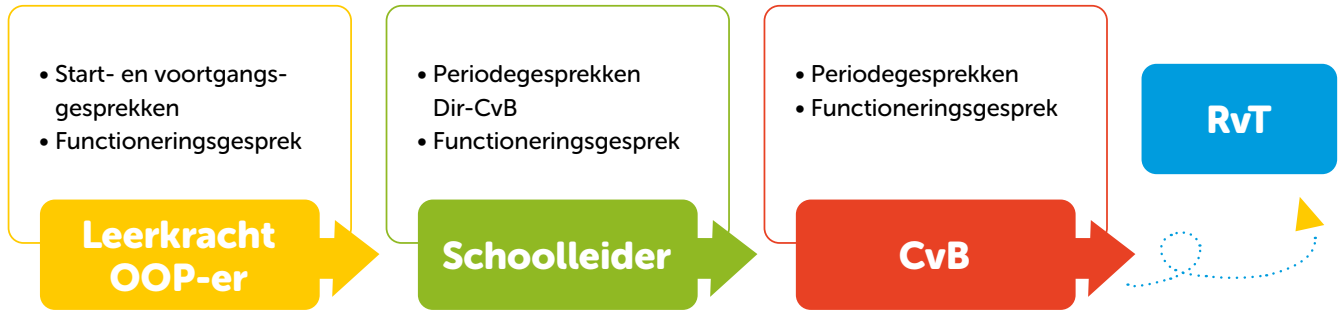
4.1 Kwaliteitscyclus

Binnen CorDeo scholengroep gebruiken we verschillende instrumenten om de kwaliteit van ons onderwijs en onze dienstverlening te volgen. Wat we willen realiseren, is vastgelegd in de WPO (vanuit de overheid) en onze eigen strategische koers – die specifiek is en in sommige punten aanvullend op de wettelijke kaders. Deze kaders vormen de basis voor onze kwaliteitszorg: (hoe) realiseren we wat hierin beschreven is?

In 2019 zijn we gaan werken met een nieuwe bestuurlijke kwaliteitscyclus. Elke vier maanden vullen schoolleiders een rapportage in rond de thema's onderwijs, personeel en financiën. Dit geeft belangrijke input voor het gesprek tussen CvB en de directeur: zo zorgen we dat, naast urgente actuele thema's en vraagstukken op de school, alle onderwerpen regelmatig aan de orde blijven komen. Het CvB rapporteert op zijn beurt weer aan de RvT, terwijl de schoolleider op zijn of haar eigen school een eigen kwaliteitsagenda volgt en gesprekken voert met alle medewerkers. Deze kwaliteitsagenda – die direct aansluit op het schoolplan van de scholen – wordt door de scholen vastgesteld in 2020.

Hoe zijn we hierover in gesprek?

4.2 Schoolplannen en -doelen

In 2019 hebben we met elkaar de strategische koers vastgesteld (zie hoofdstuk 1.3). Hierin hebben we samen richting gekozen. Tegelijkertijd zien we ook dat de context en het uitgangspunt per school sterk kan verschillen. Daarom is de strategische koers per school uitgewerkt in het schoolplan voor de periode 2019-2023. Mooi om zo als schoolteams te verwoorden wat je drijft en waar je voor gaat!

Bij een schoolplan horen uiteraard doelen op schoolniveau. In 2019 heeft de Inspectie van het Onderwijs hierbij bekend gemaakt voor de resultaten van de eindtoets te gaan werken met nieuwe doelen: resultaten op de zogeheten 'referentieniveaus'. De minimumeisen worden vastgesteld op basis van de schoolweging en de spreiding binnen de leerlingpopulatie op je school. In 2019 heeft de Inspectie van het Onderwijs hier conceptwaarden voor vastgesteld, die in de loop van 2020 definitief worden. Wij zijn gestart met het bepalen wat deze doelen en de afwegingen achter de schoolweging en -spreiding betekenen voor het onderwijs. In 2020 maken we hierop nog een verdiepingsslag.

4.3 Onderzoek Inspectie

In 2019 zijn twee van onze scholen bezocht voor een themaonderzoek van de Inspectie van het Onderwijs:

- De Bongerd in Zutphen is bezocht op het thema 'Leerlingen met extra ondersteuning' en
- 't Schrijvertje in Apeldoorn heeft een themaonderzoek rond burgerschapsonderwijs gehad.

We zijn blij dat de Inspectie in de terugkoppeling aangaf de kwaliteit van onze scholen hierin te (h)erkennen!

Daarnaast heeft in december 2019 het startgesprek plaatsgevonden voor het vierjaarlijkse bestuursonderzoek dat de Inspectie in 2020 gaat uitvoeren binnen onze vereniging.

We ervaren het als een mooie ontwikkeling dat de Inspectie in het 'nieuwe toezicht' de bezoeken en gesprekken heel gelijkwaardig ingaat. Dit geeft volop ruimte voor het goede gesprek over sterke kanten én ontwikkelmogelijkheden.

4.4 Afhandeling van klachten

In 2019 zijn geen klachten vanuit of over onze vereniging behandeld bij de klachtencommissie. Onze vertrouwenspersoon heeft een jaarverslag gemaakt, waarin zij rapporteert over de activiteiten, klachten en behandeling daarvan. We zijn blij dat er weinig klachten zijn, de klachten en vragen die er waren zijn zorgvuldig behandeld en besproken. Waar nodig hebben we als gevolg hiervan actie ondernomen.

05.

ONDERZOEK

Onderzoek

CorDeo scholengroep stimuleert een onderzoekende houding in alle lagen van de organisatie. In het gesprek over de versterking van ons onderwijs en professioneel handelen maken we gebruik van onderzoeksresultaten. Het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek is geen speerpunt, maar waar wetenschap en de onderwijspraktijk elkaar kunnen versterken doen we dat graag. In 2019 zijn we daarom – samen met het schoolbestuur STIP uit Hilversum – een ambitieuze samenwerking aangegaan met TNO rond het thema ‘vitaliteit en werkdruk’. Zo willen we inzicht krijgen in de factoren die van invloed zijn op werkdruk en vitaliteit, op zoek naar ‘regelknoppen’ om werkdruk te verlagen en vitaliteit te vergroten. In 2019 heeft de nulmeting plaatsgevonden onder alle medewerkers, vanaf 2020 zullen de eerste interventies worden geïmplementeerd en onderzocht.

Internationalisering

Internationalisering is op dit moment geen speerpunt in onze organisatie: wij richten ons op goed en christelijk onderwijs in Midden-Nederland. Wij verwachten dat hier in de komende periode geen verandering in zal optreden.

INTERNATIONALISERING

06.

7.1 Strategisch personeelsbeleid

Met de ontwikkeling van een nieuwe strategische koers is wederom gekeken naar het personeelsbeleid. Als CorDeo willen wij graag een goede werkgever zijn en daarbij streven we naar een professionele cultuur waarin sprake is van professioneel gedrag. Wat we daar precies onder verstaan is terug te lezen in de strategische koers 2019-2023. We hebben vier thema's vastgesteld waar we ons op willen (blijven) richten, dat zijn: *persoonlijk leiderschap, samen werken en leren, sterk schoolleiderschap en goed werkgeverschap*. Alle scholen hebben in de eigen schoolplannen beschreven hoe er aan deze thema's gewerkt wordt.

We zijn tevreden over de behaalde resultaten in 2019. Een jaar waarin de strategische koers is vastgesteld en is gaan 'wortelen en leven'. We zien groei in de professionele cultuur en professioneel gedrag; motivatie om te blijven werken aan verbetering, groei in leiderschap en onderlinge samenwerking. We concluderen dat we op de juiste weg zijn en in 2020 blijvend aandacht moeten hebben voor onze strategische HR thema's.

7.2 HR thema's: belangrijke elementen van gevoerd beleid

We geven hieronder per strategisch thema weer hoe we als CorDeo in 2019 aan onze thema's hebben gewerkt:

PERSOONLIJK LEIDERSCHAP

- Op de CorDeo Studiedag in juni 2019 was het thema Persoonlijk Leiderschap een centraal thema. Lammert Kamphuis is aangetrokken om als filosoof over dit thema te inspireren en spreken. Hij gaf daarnaast een, goed bezochte en zeer inspirerende, workshop.
- Leidinggevend stimuleren en faciliteren het persoonlijk leiderschap binnen het eigen team en laten hierin voorbeeldgedrag zien. Directeuren versterken elkaar onderling door hierover in gesprek te zijn op het MT, tijdens intervisie, etc.
- ▲ Door ervaringen te delen op het MT, extra begeleidingssessies en starttrainingen voor de nieuwe directeuren aan te bieden is de inzet van het ontwikkelinstrument BARDO door directeuren toegenomen ten opzichte van 2018. BARDO blijkt als tool een gebruiksvriendelijk ontwikkelinstrument voor leerkrachten.

SAMEN WERKEN EN LEREN

- ▼ Op de CorDeo studiedag in juni 2019 is er een keuze programma aangeboden waar ruimte was om elkaar als leerkrachten te ontmoeten op verschillende interesse gebieden. Daarmee hopen we als vereniging het samen leren te faciliteren en te stimuleren dat we ook op CorDeo breed niveau meer gebruik maken van elkaars expertise.
- Sinds 2017 organiseren we bijeenkomsten waar we als CorDeo er op gericht zijn vanuit meerdere perspectieven/ kennisgebieden een ontwikkelthema te bespreken en samen inspiratie op te doen en richting te bepalen. Doel is dat vervolgens elke school met het thema verder aan de gang te gaan. In 2019 hebben we eenmaal een dergelijke bijeenkomst gehad met als onderwerp: 'De rol van de IB-er' (oktober). Hierbij waren alle IB-ers van CorDeo scholen, het team van OnderwijsPunt en het MT aanwezig.

EEN STERKE SCHOOLLEIDER

- Al onze schoolleiders hebben een ontwikkelassessment gehad, aan de hand waarvan ontwikkelgesprekken hebben plaatsgevonden.
- Met behulp van de tool Management Drives zijn de persoonlijke drijfveren van elk MT lid in beeld gebracht en is er een MT Teamprofiel ontwikkeld. Met vier nieuwe MT leden bleek dit een mooie manier te zijn om de diversiteit, kracht en zwakke plekken van het MT in beeld te krijgen.
- ▲ Vier nieuwe schoolleiders volgen gedurende het schooljaar 2019-2020 een introductieprogramma waarin zij tijdens een aantal bijeenkomsten door het jaar heen bij worden gepraat over relevante thema's. Een ervaren directeur binnen de vereniging begeleidt en coacht de startende directeuren gedurende het 1^e jaar.
- De verantwoordingscyclus is versterkt in 2019. We werken met drie rapportages door het jaar heen, vaste thema's en werkwijze, op proces en inhoud deskundig begeleid vanuit de staf. Dit maakt dat de bestuurder goed gefaciliteerd wordt om het 'goede gesprek' te voeren met de schoolleider over de onderwijskwaliteit van de school in relatie tot de eigen rol (zie ook hoofdstuk 4).

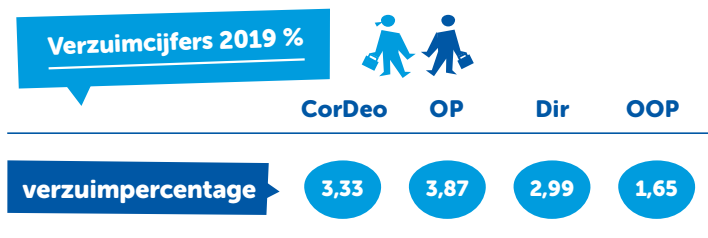
GOED WERKGEVERSCHAP

- ▲ Ontwikkelen, evalueren en bijstellen van een goede begeleidingsprocedure voor zij-instromers.
- Als CorDeo bieden we jaarlijks alle medewerkers een training/coaching aan op het gebied van Duurzame Inzetbaarheid en Vitaliteit. In 2019 was dit de training 'Balans in je baan'. Daarnaast bieden we ook toerusting aan; jaarlijks wordt een identiteitsconferentie van 1,5 dag georganiseerd waar leerkrachten zich voor kunnen aanmelden.
- Organiseren en faciliteren van mobiliteitsmarkt; waar geïnteresseerde medewerkers vrijblijvend kunnen verkennen of zij op een andere plek willen werken.
- ▼ Versterken van de HR afdeling door het beschrijven/ vastleggen van workflows op relevante HR thema's.

7.3 Belangrijkste ontwikkelingen

7.3.1 Verzuim en preventie

CorDeo scholengroep heeft een laag ziekteverzuim. Eind 2019 hebben we afgesloten met een ziekteverzuimcijfer van 3,33%.

Ten opzichte van 2018 is het verzuimcijfer iets gestegen (3,06%). Afgezet tegen een landelijk gemiddelde van 5,9% in het primair onderwijs (2018) is het verzuimcijfer aan de lage kant.

Als CorDeo blijven we gaan voor een goede begeleiding van onze zieke medewerkers en besteden we aandacht aan duurzame inzetbaarheid en de vitaliteit van onze medewerkers (zie ook 7.4).

CorDeo scholengroep is eigen risicodragers en wij zijn daarmee kostendrager voor vervangingen. We begroten de gelden op basis van het verwachte percentage ziekteverzuim. Vervanging bij ziekte wordt door CorDeo scholengroep opgevangen door te werken met een (vaste) invalpool met een omvang van 8,2 fte/15 medewerkers.

7.3.2 Lerarentekort en vacatures

In 2019 hebben 32 medewerkers op vrijwillige basis afscheid genomen van CorDeo scholengroep, in 2018

waren dat 40 medewerkers. Het overgrote deel van de 26 vacatures in 2019 hebben we kunnen invullen. We merken wel dat wanneer collega's gedurende/halverwege het schooljaar vertrekken het echt meer moeite kost en langer duurt om een geschikte kandidaat te vinden. Bij moeilijk in te vullen vacatures wordt het dan uiteindelijk toch vaak intern opgelost. Het kan niet anders, maar is wel zorgelijk. Tot nu toe levert het actief benaderen en aanspreken van het eigen netwerk de meeste reacties op. Maar we zetten ook andere wervingsactiviteiten in, waarbij de focus op het goed begeleiden en aantrekken van zij-instromers en het streven naar grotere banen het meest uitgesproken is. In 2019 zijn twee zij-instromers gestart, waarmee wij binnen CorDeo in totaal 8 zij-instromers in dienst hebben. Daarnaast is in 2019 ook een onderwijsassistent gestart die met subsidie de deeltijd-pabo volgt.

CorDeo participeert in het netwerk Regionale Aanpak Lerarentekort (RAL) in regio Zwolle en omstreken en in de regio Gooi en Vechtstreek (looptijd projecten 1 augustus 2019 tot 1 augustus 2020). In projecten wordt samen met andere onderwijsbesturen en opleidingsinstituten gewerkt aan het terugdringen van het lerarentekort in deze omgeving. We hopen dat onze scholen in Harderwijk, Zutphen, Apeldoorn en Hilversum profiteren van onze deelname.

7.3.3. Samen Opleiden

In 2019 hebben 30 studenten op onze scholen stage gelopen. We zijn blij op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren aan het opleiden van nieuwe onderwijsprofessionals. We werken aan een goede afstemming en begeleiding van de studenten. In 2019 is hiertoe een opleidingscoördinator aangesteld. Deze functionaris plaats de stagiaires, heeft afstemming met de scholen over de begeleiding en beoordeling en is de schakel tussen de pabo's en CorDeo. Het merendeel

van 'onze' studenten volgt de opleiding aan de pabo van het CHE (Ede) of de Viaa (Zwolle). We zijn daarom lid van het bestuurlijke netwerk (PLG) CHE en sinds 2019 ook lid van het bestuurlijk netwerk van de Viaa (SCOPE). Middels deze netwerken wordt op bestuurlijk niveau uitvoering gegeven aan het 'samen opleiden'.

7.3.4. Vitaliteit en werkdruk

Net als in 2018 is er op schoolniveau nadrukkelijk aandacht voor het werken aan het verhogen van vitaliteit en werkplezier door actief in te zetten op werkdrukverlaging. Een aantal voorbeelden hoe we hieraan werken:

- Als CorDeo bieden we jaarlijks alle medewerkers een training/coaching aan op het gebied van Duurzame Inzetbaarheid en Vitaliteit. In 2019 is de training 'Balans in je baan' aangeboden.
- Op bestuurlijk niveau is vitaliteit en werkdruk een vast terugkerende thema binnen de bestuurlijke managementcyclus. Hierbij monitoren en bespreken wij nauwkeurig de resultaten en combineren we data uit de verantwoordingsrapportages, de QuickScan Arbo Welzijn en tevredenheidsonderzoeken.
- We onderzoeken de vraag: *'Wat werkt nou echt; welke interventies verlagen structureel de werkdruk?'* We zijn daartoe als CorDeo, samen met onderwijsbestuur Stip en TNO, een driejarig onderzoek gestart om de werkdruk in het basisonderwijs te verlagen en veerkracht en vitaliteit van leerkrachten te vergroten.
- Op schoolniveau is met elk team nagedacht over de wijze waarop de werkdruk kan worden verlaagd en opgenomen in een onderbouwd plan (inzichten en onderzoeken). Dit plan wordt jaarlijks bijgesteld, besproken met de bestuurder en voor akkoord voorgelegd aan de PGMR. Over de voortgang en resultaten van het plan wordt verantwoording afgelegd tijdens de periodieke rapportagegesprekken. Kosten die voortkomen uit de uitvoering van het plan vallen onder de werkdrukmiddelen. In de tabel zijn de bestedingen van 2019 terug te vinden.

Ervaringen deelnemers training 'Balans in je baan':

'Een aanrader om inzicht te krijgen in wie je bent, wat je werk voor je betekent, handvatten hoe je anders op situaties kan reageren en hoe je je werk zodanig kunt aanvliegen om rust te ervaren of juist wat er nodig is om een switch te maken!'

'Het voelde goed dat CorDeo deze mogelijkheid heeft geboden, daar ben ik dankbaar voor.'

'Sta steviger in mijn keuzes en ga ervoor!'

Met hun originele inzet van werkdrukmiddelen (de aanschaf van o.a. konijnen) heeft De Werf zelfs het landelijke nieuws gehaald.

7.4 Beheersing uitkeringen na ontslag

In 2019 (peildatum 31 december 2019) is er sprake van drie uitkeringsgerechtigden, waarvan het allen loonsuppletie betreft die zij via WW-plus ontvingen. In 2019 is er één instroomtoets ingediend voor een uitkering die in 2019 ontstond. Deze is positief bevonden, waardoor deze ten laste van het Participatiefonds komt. Het betekent dat er in 2019 geen sprake is geweest van eigen wachtgelders.

Uitgaven

Niet uitgegeven in 2018	€ 106.825	
Ontvangen in 2019	€ 603.796	
Totaal te besteden	€ 710.621	
Bestedingscategorie	Besteed in 2019	in %
Personeel	€ 617.707	87%
Materieel	€ 9.069	1%
Professionalisering	€ 61.950	9%
ICT/Chromebooks	€ 21.895	3%
Totaal	€ 710.621	100%

ANTON DINGEMAN Pieter Geenen

HUISVESTING

8.1 Waar we trots op zijn

“Als we wat doen, doen we alles.” Dat is ons uitgangspunt bij onderhoud van de scholen. Het voorkomt telkens losse projectjes voor de scholen en geeft de kans om alle wijzigingen goed te doordenken, passend bij de school en haar context. In 2019 waren SBO De Werf, KC De Bongerd en de nieuwe school CBS De Verbinding aan de beurt voor onderhoud – en het resultaat van de ‘facelifts’ mag gezien worden.

Bij CBS De Verbinding was de opdracht extra uitdagend. Het oude gebouw van GBS De Waterspiegel moest zó worden veranderd dat het voor zowel leerlingen van GBS De Waterspiegel als EBS De Oase zou voelen als een nieuwe school bij de start van CBS De Verbinding. Dat is gelukt: wat eerst de achterdeur was is nu de entree, het vooraanzicht is veranderd en ook het interieur is helemaal vernieuwd. Een mooie start voor het gezamenlijke christelijk onderwijs in Almere!

Een bijzondere ontwikkeling is er ook op De Regenboog in Amersfoort. De school groeit uit z'n jasje en is toe aan nieuwbouw. Voor de nieuwbouw werken we innovatief samen. Met vier andere scholen (en schoolbesturen) in de wijk die ook aan nieuwbouw toe zijn, werken we aan één basisgebouw dat passend kan worden gemaakt voor ieder specifiek schoolconcept. Door het basisgebouw vier keer neer te zetten, creëren we schaalvoordeel bij bijvoorbeeld de architect. Daarnaast

werken we met kinderopvangpartner KOALAH uit hoe we in het nieuwe gebouw een goed kindcentrum neerzetten. En om de tijdelijke huisvestingsproblemen op te lossen hebben we nóg een samenwerkingspartner gevonden: GSG Guido. De groepen 7 en 8 van De Regenboog wonen in op de Guido, wat ook allerlei mogelijkheden geeft voor onderwijsinhoudelijke samenwerking en ontwikkeling. U leest ongetwijfeld meer over het vervolg in een volgend jaarverslag.

8.2 Overige ontwikkelingen

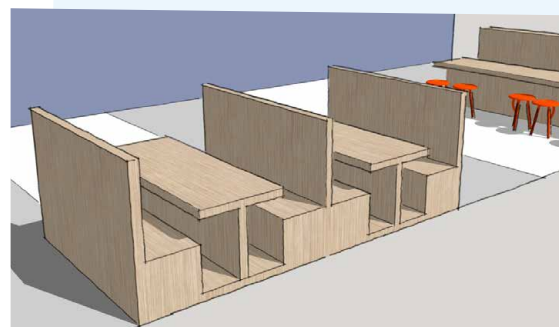
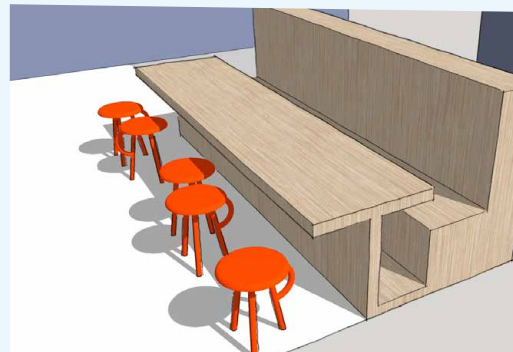
In 2019 hebben we advies ingewonnen bij Ruimte-OK. Samen met hen willen we verder kijken hoe we binnen de relatief beperkte budgetten zo goed mogelijk gebouwen kunnen neerzetten voor de toekomst. We vinden het een uitdaging om hierbij mogelijkheden op te zoeken. De hoofdvraag daarbij: "Hoe kunnen we een gebouw neerzetten voor 40 jaar, dat wisselende leerlingaantallen en onderwijsconcepten op een goede manier kan doorstaan?".

Bij het teruggeven van het gebouw van EBS De Oase aan de gemeente Almere kwam nog een onaangename verrassing: de gemeente diende een flinke claim in voor achterstallig onderhoud. We zijn blij dat dit bedrag behoorlijk is teruggeschroefd. Het geeft weer de uitdaging aan van het werken met veel verschillende gemeenten: iedere gemeente heeft eigen normen en werkwijzen. Aan de andere kant biedt het ook veel inspiratie. Wat in de ene gemeente goed gaat, nemen we mee in gesprekken met de volgende gemeente.

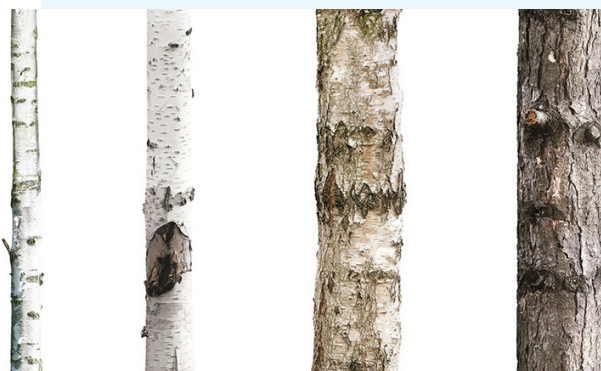
8.3 Toekomstige ontwikkelingen

In 2020 gaan we verder met verschillende projecten waar we in 2019 al voorwerk voor hebben gedaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om renovatie van De Open Kring in Nijkerk, een uitbreiding en facelift voor de Pieter Jongelingschool in Arnhem en de nieuwbouw voor De Regenboog.

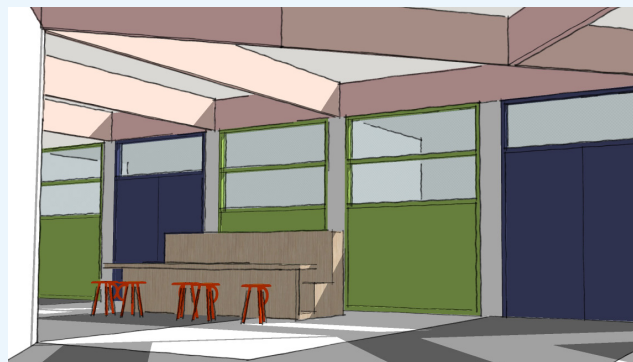
Impressies De Bongerd Zutphen

Impressie werkplekken

Wanden

Impressie interieur

Resultaat

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN VERBONDEN PARTIJEN

9.1 Samenwerkingspartners passend onderwijs

Door de regionale spreiding van onze scholen zijn wij als vereniging verbonden aan acht samenwerkingsverbanden. Dit zijn:

SWV De Eem (Het Christal, De Regenboog, De Parel, Het Zwaluwnest, De Horizon, De Werf)

SWV Rijn & Gelderse Vallei (De Plantage, De Bron, De Triangel)

SWV Zeeluwe (In de Lichtkring, GBS Fontanus, De Open Kring)

Passend Onderwijs Almere (De Verbinding)

SWV Unita (De Wegwijzer)

Passend Onderwijs Apeldoorn PO ('t Schrijvertje)

SWV PassendWijs (Pieter Jongelingschool)

SWV IJssel | Berkel (De Bongerd)

Met alle samenwerkingsverbanden onderhouden we op bestuursniveau contact en zijn er afspraken gemaakt in het kader van de tripartiete regeling. De afspraken over zorgroutes, ondersteuning en financiële regelingen zijn overal verschillend evenals de middelen die de school krijgen om arrangementen vorm te geven. Het blijft een zoektocht hoe we, met zoveel verschillende samenwerkingsverbanden, zicht houden op en deelnemen aan de belangrijkste overlegorganen en netwerken.

Scholen krijgen ondersteuning vanuit hun samenwerkingsverband en het CorDeo OnderwijsPunt. De orthopedagogen, ambulante begeleiders en coaches van CorDeo OnderwijsPunt zetten zich in om de leerlingenzorg op scholen te versterken door inzicht en toepasbaar advies te geven dat aansluit op de onderwijsbehoeften van een kind of een groep kinderen.

Door ontwikkeling van de eigen expertise en de intensieve samenwerking met CorDeo OnderwijsPunt en het samenwerkingsverband kunnen onze scholen een dekkend aanbod te realiseren – de basisondersteuning staat. Onze ambitie is dat onze scholen de interne ondersteuning zo goed op orde hebben dat het niet alleen in de basis goed is maar beter dan dat. Het startpunt verschilt per school, maar ons doel is helder: inclusief onderwijs. Dat is “een ideaal waar wij stap voor stap naar toewerken. Door op onderzoek uit te gaan, in gesprek te gaan, te zoeken naar mogelijkheden et cetera” (strategische koers).

Relatie met SBO en SO

Het beleid is er in alles op gericht zoveel mogelijk leerlingen in de eigen scholen passend onderwijs te bieden.

Wanneer de grenzen bereikt zijn wordt in samenwerking met de samenwerkingsverbanden naar een andere voorziening gezocht. De route voor verwijzing kan per samenwerkingsverband verschillen. We verwijzen, net als voorgaande jaren, weinig naar SO en SBO. Afgelopen jaar hebben we negen leerlingen verwezen naar het SO. Het deelnamepercentage SBO op onze scholen ligt op 1,56% (landelijk 2,35%). Soms is doorverwijzing op dat moment voor een kind de beste optie. Een mooie ontwikkeling is dat het steeds vaker lukt om deze leerlingen later weer terug te plaatsen.

Op drie plaatsen lopen concrete onderzoeken rond verdere samenwerking tussen reguliere scholen en SO- en SBO-scholen. In Zeewolde en Veenendaal onderzoeken we gezamenlijke huisvesting en meer samenwerking tussen onze scholen en het SO / SBO. Daarnaast onderzoeken we met besturen uit Spakenburg of we een dislocatie van SBO de Werf in Spakenburg kunnen realiseren. De bedoeling van deze samenwerkingen is dat de kinderen thuisnabij onderwijs krijgen en dat we middels samenwerking met en van elkaar leren.

Aanmeldingsbeleid

De ouders worden er op geattendeerd dat zij hun kind

“In het jaar 2019 konden we 3 kinderen terugplaatsen die eerder naar de taalschool/ Pr. Groenschool zijn verwezen. Deze leerlingen hebben zoveel geleerd op de taalschool dat zij weer konden aanhaken bij het niveau van het leerjaar. In goed overleg is een overgangsprogramma gemaakt, waarna deze 3 kinderen succesvol zijn teruggeplaatst op Het Zwaluwnest. We zijn blij met (en ook wel een beetje trots) op deze ontwikkeling!” – Elke Westrik, directeur Het Zwaluwnest

tijdig moeten aanmelden om te kunnen vaststellen of er sprake is van zorgplicht. De termijnen van zes weken, met een mogelijke verlenging met vier weken, worden in acht genomen om indien nodig onderzoek te doen. De criteria voor toelating na aanmelding zijn in de schoolondersteuningsprofielen van de scholen beschreven.

9.2 Samenwerking kinderopvang

Een andere belangrijke samenwerkingspartner is KOALAH, kinderopvangaanbieder op 12 van onze scholen. Een aantal ontwikkelingen in 2019:

- De samenwerking op De Waterspiegel gestopt (in verband met wijzigingen in huisvesting), op De Bron zijn juist peuteropvang en BSO van start gegaan.
- Daarnaast is verkennend onderzoek gestart voor de nieuwbouw van De Regenboog, waar KOALAH en De Regenboog samen willen optrekken om vorm te geven aan een nieuw kindcentrum.
- Per april is KOALAH VE-aanbieder op KC De Bongerd, een mooie stap richting inclusie.
- De directeur van KC De Bongerd is in dienst gekomen bij KOALAH als pedagogisch beleidsmedewerker / coach.

10.1 Terugblik 2019

We kijken tevreden terug op het jaar 2019. Na correctie van de baten voor de nieuwe cao komt het resultaat uit in de buurt van de begroting. De extra baten van 2019 leiden in 2020 tot uitkeringen als gevolg van de nieuwe cao. We zijn steeds beter in staat om een koppeling te leggen tussen het voorgenomen beleid en de financiën. Ook is het gelukt om een slag te maken in de horizontale verantwoording. Een infographic per school over de financiën van de school is hier een mooi voorbeeld van. De directeuren zijn ook steeds beter in staat om de inzet van formatie en andere lasten in de pas te laten lopen met de beschikbare budgetten.

Ook in 2019 en 2020 lukt het nog steeds goed om de afdracht van scholen aan gemeenschappelijke kosten en beleid gelijk te houden. In 2019 hebben we samen met Berenschot een benchmark uitgevoerd. Hierbij stond de vraag centraal hoe de overhead zich verhoudt tot vergelijkbare PO-instellingen. Belangrijkste conclusie is dat we zeker niet te hoog zitten met de overhead. En belangrijk hierbij is dat we vinden dat de geleverde kwaliteit op orde is (zie ook hoofdstuk 1.5).

In 2018 hebben we ingezet op meer grip op het onderhoudsplan. In 2019 is het gelukt om het meeste geplande groot onderhoud uit te voeren terwijl dat in het verleden niet lukte. In 2020 gaan we verder met het ontwikkelen van strategisch onderhoudsplan.

10.2 Financieel kader

CorDeo scholengroep werkt met een financieel kader. Het zijn onze interne spelregels die gelden op

financieel gebied. Het financieel kader van de CorDeo scholengroep is herzien en geldt voor de periode 2020-2023. Deze periode is vrijwel geheel overeenkomstig de looptijd van de strategische koers. Het herziene financieel kader is in 2019 besproken met de RvT en de GMR.

Het kader is bedoeld om richting alle betrokkenen zoals de directeuren, het personeel, het bestuur, de GMR en de RvT duidelijkheid te geven over de besteding van de middelen die we van de overheid krijgen. Het geld moet doelmatig aan goed en christelijk onderwijs worden besteed. Daarnaast moeten de scholen over een periode van drie jaar op nul uitkomen met het financiële resultaat. Dit zijn onze belangrijkste financiële doelstellingen. Daarbij willen we aan de ene kant scherp aan de wind varen zodat zoveel mogelijk middelen ten

goede komen aan ons onderwijs. De kritiek vanuit de maatschappij op (te) hoge reserves vinden we terecht, het geld is daar niet voor bedoeld. Aan de andere kant willen we met dit kader ook de financiële continuïteit van de CorDeo scholengroep borgen. Ook in de verre toekomst willen we graag ons onderwijs kunnen blijven bieden.

Uit de evaluatie van het financiële kader 2016-2019 blijkt dat we op hoofdlijnen tevreden zijn met hoe dat in de praktijk heeft gewerkt. Het kader 2020-2023 is dan ook grotendeels gelijk gebleven. Op enkele onderdelen zijn aanpassingen en aanvullingen gedaan. Het is daarbij voornamelijk een zoektocht naar hoe we de afspraken zo kunnen maken dat de middelen doelmatig, eerlijk, transparant en efficiënt worden ingezet.

Exploitatie CorDeo*

*exclusief De Morgenster

	2018 realisatie	2019 realisatie	2019 begroting	2019 verschil
BATEN				
3.1 Rijksbijdragen OCW	18.508.520	19.710.741	18.775.205	935.536
3.2 Overige overheidsbijdragen	326.134	88.082	81.032	7.050
3.5 Overige baten	827.765	655.686	594.834	60.852
Totaal baten	19.662.419	20.454.509	19.451.071	1.003.438
LASTEN				
4.1 Personele lasten	15.010.935	15.807.642	15.680.162	-127.480
4.2 Afschrijvingen	519.498	594.964	624.076	29.112
4.3 Huisvestingskosten	1.762.878	1.761.959	1.698.538	-63.421
4.4 Overige instellingslasten	1.837.904	1.847.351	1.648.991	-198.360
Totaal lasten	19.131.215	20.011.916	19.651.767	-360.149
Saldo baten en lasten	531.204	442.593	-200.697	643.289
Saldo financiële baten en lasten	-2.183	-109	-5.500	5.391
RESULTAAT	529.021	442.484	-206.197	648.681

10.3 Exploitatie 2019

Voor 2019 was een begroting vastgesteld van € 206.197 negatief. Dit negatieve resultaat is een bewuste keuze gezien het positieve resultaat van 2018. Het weerstandsvermogen geeft ook ruimte voor een negatieve begroting in 2019.

Met een realisatie van € 442.484 positief wijkt het resultaat sterk af. De baten komen € 1.003.438 hoger uit en de lasten komen € 360.149 hoger uit dan begroot. Het resultaat geeft een te rooskleurig beeld van het resultaat. Het is het gevolg van ontvangen middelen in 2019 om in 2020 de loonstijging van de nieuwe cao te kunnen betalen.

Het resultaat van 2019 moet je met € 663.000 corrigeren. Dit zijn de baten die in 2020 nodig zijn om de nieuwe cao te kunnen betalen. Het resultaat is dan € 220.516 negatief. Dit is een negatieve afwijking ten opzichte van de begroting van € 14.319.

In tabel 2 is het exploitatieresultaat ten opzichte van de begroting weergegeven. Hierin staan de belangrijkste mee- en tegenvallers.

Werkelijk versus begroting 2019

	(x € 1.000)	afwijkend t.o.v. budget
AFWIJKING BATEN		Totalen
Ophoging bekostiging 2018/2019 & 2019/2020 & Convenant (effect nieuwe CAO)	€ 757	
Passend onderwijs	€ 183	
Meer subsidie zij-instroom	€ 82	
Minder groeibekostiging OCW	-€ 86	
TOTAAL 3.1 OCW		€ 936
Meer klokuurvergoeding gymzaal	€ 5	
Meer eerste inrichting subsidie	€ 4	
Meer overige gemeentelijke subsidies	€ 3	
Minder personele subsidie diverse gemeentes	-€ 5	
TOTAAL 3.2 BATEN GEMEENTEN		€ 7
Meer overige baten/subsidies zoals subsidies muziek en techniek	€ 51	
Meer private baten (TSO, ouderbijdrage)	€ 27	
Meer baten medegebruik	€ 12	
Minder baten detachering orthopedagogen Guido de Brès	-€ 30	
TOTAAL 3.5 OVERIGE BATEN		€ 60
TOTALE BATEN		€ 1.003
Meer inhuur extern personeel, directie Fontanus/Open Kring/Verbinding, vakdocenten gym	€ 215	
Meer werving en selectie met name nieuwe directeuren	€ 63	
Meer scholingskosten o.a. studiedag	€ 37	
Meer ondersteuning, vormgeving jaarverslag/strategische koers en inhuur aanbesteding	€ 27	
Overig	€ 2	
Minder salariskosten	-€ 216	

tabel 2

AFWIJKING LASTEN	(x € 1.000)	Totalen
TOTAAL 4.1 PERSONELE LASTEN		€ 128
Minder afschrijvingskosten ICT en onderwijsleerpakketten	-€ 29	
TOTAAL 4.2 AFSCHRIJVINGEN		-€ 29
Kosten overdracht Oase gemeente Almere	€ 35	
Meer kosten huur Guido de Brès (Regenboog) en huur gymzaal Pieter Jongeling	€ 19	
Onderhoud (€ 5), meer energie (€ 3), meer afvalheffing (€ 6) en minder schoonmaak (€ 5)	€ 9	
TOTAAL 4.3 HUISVESTINGSLASTEN		€ 63
Meer niet onderwijskundige licenties zoalsl Kliksafe, Edutopics en Cloudwise	€ 77	
Meer kosten voor inrichting centrale ruimtes	€ 26	
Chromebooks (werkdrukverlichting)	€ 22	
Meer educatieve software en leermiddelen	€ 22	
Meer culturele vorming	€ 22	
Meer dienstreizen	€ 20	
Meer kosten schoolfonds/TSO en vereniging	€ 21	
Meer schoolactiviteiten	€ 9	
Minder organisatiekosten (GMR, documentatie en alg. kantoorkosten)	-€ 2	
Minder externe kosten LVGS en verzekeringen	-€ 19	
TOTAAL 4.4 INSTELLINGSLASTEN		€ 198
TOTALE LASTEN		€ 360

vervolg tabel 2

In het totale resultaat zijn de baten en lasten van de vereniging en de oudergelden (schoolfonds/TSO) opgenomen. Onze private reserves van de vereniging en van het schoolfonds/TSO vinden we te hoog. Zoals in tabel 3 te zien is, is hiervoor een negatief resultaat begroot in 2019. In 2019 is het gelukt om private reserves af te bouwen.

Werkelijk versus begroting

(x € 1.000)	begroot 2019	werkelijk 2019	verschil
Publiek resultaat	-119	501	620
Resultaat vereniging	-16	-18	-2
Resultaat schoolfonds/TSO (scholen)	-71	-41	30
TOTAAL	-206	442	648

tabel 3

10.4 Balans 2019

Rubriek 1.2 Vaste activa

De boekwaarde van de activa is gestegen met € 150.908 doordat er meer is geïnvesteerd dan dat er wordt afgeschreven. Zie ook de toelichting op de materiële vaste activa in het cijfermatige deel van de jaarrekening. De stijging in activa is met name te verklaren door meer investeringen dan afschrijvingen in ICT en meubilair. Voorbeelden hiervan zijn hogere kosten voor vervanging van meubilair op De Verbinding en De Bongerd en de aanschaf van Chromebooks, trolleys, laadkasten en laptops.

Balans		2018 realisatie	2019 realisatie	verschil
ACTIVA				
1.2 Materiële vaste activa		2.739.775	2.890.683	150.908
Vaste activa		2.739.775	2.890.683	150.908
1.5 Vorderingen		1.084.824	1.251.535	166.711
1.7 Liquide middelen		3.385.100	3.029.811	-355.289
VLOTTENDE ACTIVA		4.469.924	4.281.346	-188.578
TOTALE ACTIVA		7.209.699	7.172.029	-37.670
PASIVA				
2.1 Eigen vermogen		3.911.189	4.353.673	442.484
2.2 Voorzieningen		1.379.050	854.102	-524.948
2.3 Langlopende schulden		1.919.460	1.964.254	44.794
TOTALE PASIVA		7.209.699	7.172.029	-37.670

Vergelijking balansposten

(x € 1.000)

31-12-2019 ten opzichte van 31-12-2018	(+)toename of (-) afname	bijzonderheden
1.2 Materiële vaste activa	€ 151	- met name door investeringen in ICT en meubilair
1.5 Vorderingen	€ 166	- toename door vordering op de gemeente Nijkerk renovatie Open Kring - toename door vooruitbetaalde facturen (educatieve) software voor 2020 - toename vorderingen transitievergoedingen - toename voorschotten facturen nieuwbouw Regenboog
1.7 Liquide middelen	-€ 355	- zie aparte toelichting 1.7 liquide middelen
Totaal ACTIVA	-€ 38	
2.1 Eigen Vermogen	€ 442	- toename publiek vermogen met +/+ € 501 - afname vermogen vereniging -/- € 18 - afname vermogen schoolfonds/TSO -/- 41
2.2 Voorzieningen	-€ 525	- afname door uitgaven ten laste van voorziening groot onderhoud
2.4 Kortlopende schulden	€ 45	- toename belasting, sociale premies, pensioenen, vakantiegeld € 101 - afname crediteuren - afname subsidie eerste inrichting -/-€ 14 - afname vooruitontvangen gelden met name subsidie zij-instroom -/- € 37
Totaal PASSIVA	-€ 38	

tabel 5

Werkelijk versus begroting

(x € 1.000)	begroot 2019	werkelijk 2019	verschil
Onderwijsleerpakket	€ 303.050	€ 104.460	€ 198.590
ICT	€ 354.200	€ 335.672	€ 18.528
Gebouwen	€ 30.000	€ 19.824	€ 10.176
Meubilair	€ 223.600	€ 285.916	-€ 62.316
TOTAAL	€ 910.850	€ 745.872	€ 164.978

tabel 6

Dit jaar is er wederom geïnvesteerd in Chromebooks, totaal € 84.000. Ook is er in 2019 € 19.000 geïnvesteerd in Kliksafe appliances (internetfilter). Naast deze investeringen zijn digiborden en computers vervangen. Dit betreft deels reguliere vervangingen.

CorDeo kiest bij het investeren een meer integrale aanpak. Met name als er groot onderhoud gepleegd wordt, dan worden de investeringen in meubilair en ICT (touchborden) zoveel mogelijk meegenomen.

Liquide middelen

(x € 1.000)	positief effect	negatief effect
Resultaat 2019	€ 443	
Afschrijvingen minus investeringen		-€ 151
Afname voorzieningen met name groot onderhoud		-€ 525
Toename vorderingen		-€ 167
Toename schulden	€ 45	
TOTAAL	€ 488	-€ 843

tabel 7

Rubriek 1.7 Liquide middelen

Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de feitelijke geldstromen in 2019. Vanuit dit overzicht is de verklaring te vinden voor de mutatie van de liquide middelen. Het saldo van de liquide middelen is per 31 december 2019 afgenomen met € 355.289 ten opzichte van eind 2018. Zie ook de tabel hiernaast.

Rubriek 2.1 Eigen vermogen

Door het positieve resultaat van 2019 stijgt het eigen vermogen tot een bedrag van € 4.353.673 eind 2019. Bij de toelichting op de kengetallen is te lezen in welke mate CorDeo scholengroep hiermee aan de doelstelling voldoet. In hoofdstuk 11 zal dit toegelicht worden.

Het publieke resultaat is € 500.839 positief, het resultaat op de private middelen is negatief (-/- € 58.355). De private middelen bestaan uit de vereniging, schoolfonds en TSO. Zie tabel 7 ontwikkeling eigen vermogen.

We zijn met name tevreden met de afname van de private reserves in 2019. Bij de meeste scholen nemen de TSO reserves af. De afgelopen jaren is hier veel aandacht gegeven tijdens het begrotingsproces van de scholen.

Rubriek 2.2 Voorzieningen

CorDeo maakt gebruik van een voorziening groot onderhoud. De huidige methodiek waarbij kosten over het gehele onderhoudsplan van de onderwijspanden (en niet per component) worden bepaald, is onderwerp van discussie. Voor 2019 is er een overgangsregeling van kracht. De uitkomsten van het onderzoek naar de verwerking kan in de toekomst gevolgen hebben voor het vermogen en de voorzieningen.

De voorziening gebouwonderhoud is per 31 december 2019 behoorlijk afgenomen. Er is meer uitgegeven dan gedoteerd aan de voorziening. Er is in 2019 € 1.079.829 uitgegeven, dit is € 52.262 meer dan begroot. Alle grote geplande groot onderhoud projecten zijn uitgevoerd. De overschrijding heeft te maken met niet voorziene daklekkages bij de Fontanus en de Werf.

Elk jaar wordt een nieuwe meerjaren onderhoudsplan gemaakt voor de komende tien jaar. Dit onderhoudsplan is passend bij onze ambitie om schoolgebouwen binnen de beschikbare middelen zo goed en duurzaam mogelijk te maken.

De voorziening jubileumuitkeringen is nagenoeg gelijk gebleven.

Ontwikkeling eigen vermogen

(x € 1.000)	stand 2018	stand 2019	verschil
Publiek eigen vermogen	€ 3.490	€ 3.991	€ 501
Vereniging	€ 139	€ 121	-€ 18
Schoolfonds	€ 124	€ 102	-€ 22
TSO	€ 158	€ 140	-€ 18
TOTAAL	€ 3.911	€ 4.354	€ 443

tabel 8

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

11.

11.1. FTE en leerlingaantallen en de toekomstige ontwikkelingen

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in hoofdstuk 12 Rapportage Raad van Toezicht.

In de continuïteitsparagraaf brengen we het perspectief op de verschillende beleidsterreinen in beeld voor de komende jaren. In dit hoofdstuk behandelen we leerlingen, personeel, financiën en de risicoparagraaf.

Leerlingen

Maandelijks worden de leerlingen van elke school geteld. De officiële telling is jaarlijks op 1 oktober, deze datum is bepalend voor de bekostiging vanuit het ministerie van OCW. De prognoses zijn gebaseerd op eigen prognoses. Iedere directeur probeert dit zo goed mogelijk te schatten op basis van o.a. de instroom, uitstroom en het marktaandeel. Dit is de basis voor de plannen, de meerjarenbegroting en de formatieplanning.

Per 1 januari 2020 is EBS De Morgenster gefuseerd met CorDeo scholengroep. Om de cijfers van 2019 en de toekomst goed te kunnen duiden worden er twee tabellen weergegeven. Een tabel met EBS De Morgenster en een zonder EBS De Morgenster.

Het blijkt dat CorDeo in een krimp situatie zit. Binnen CorDeo zie je een gedifferentieerd beeld per school. Een aantal scholen groeit, een aantal stabiliseert en een aantal kampt met krimp. De krimp bij de scholen die het hardst krimpen, hadden we voorzien. Voor deze scholen worden plannen gemaakt om de krimp het hoofd te bieden. Dit doen we o.a. door sterke profilering en hierbij wordt ook naar de uitstraling van de gebouwen gekeken.

ontwikkeling leerlingen en FTE's*

*exclusief de Morgenster

ontwikkeling leerlingen en FTE's	1 okt. 2016	1 okt. 2017	1 okt. 2018	1 okt. 2019
TOTAAL AANTAL LEERLINGEN	3.197	3.255	3.235	3.186
Formatie in FTE				
Directie	16,47	12,98	12,39	12,98
Onderwijzend personeel	153,36	169,41	167,11	171,87
Onderwijs ondersteunend personeel	27,15	23,94	27,43	30,82
FTE TOTAAL	196,98	206,33	206,93	215,67

In de tabel hieronder is te zien dat er binnen CorDeo scholengroep over de periode 2019 t/m 2022 sprake is van een verwachte stabilisatie ten opzichte van 2019. Als we de Morgenster niet meenemen dan is de vereniging gekrompen met 20 (2018 t.o.v. 2017) en 49 leerlingen (2019 t.o.v. 2018). De Morgenster is in 2019 ten opzichte van 2018 gekrompen met 41 leerlingen.

ontwikkeling leerlingen en FTE's*

*inclusief de Morgenster

ontwikkeling leerlingen en FTE's	1 okt. 2016	1 okt. 2017	1 okt. 2018	1 okt. 2019	1 okt. 2020	1 okt. 2021	1 okt. 2022
TOTAAL AANTAL LEERLINGEN	3.420	3.486	3.447	3.357	3.356	3.361	3.360
Formatie in FTE							
	2017	2018	2019	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Directie	14,98	14,39	13,98	13,73	13,73	13,73	13,73
Onderwijzend personeel	181,33	178,83	178,30	176,65	176,99	177,22	177,22
Onderwijs ondersteunend personeel	28,93	31,95	36,18	33,70	33,70	33,65	38,45
FTE TOTAAL	225,24	225,17	228,46	224,08	224,42	224,60	229,40

De goedgekeurde begroting van de school is leidend voor de formatie-omvang. Hierbij is ook gekeken naar het meerjarenperspectief. Zo is het mogelijk om te anticiperen op zowel groei als krimp. De belangrijkste check die bij het vaststellen van de formatie door het CvB wordt gedaan, is de vraag of deze door de begroting wordt gedekt. Doordat we bij het ontwikkelen van de begroting rekening houden met het meerjarenperspectief zijn wij in staat tijdig te anticiperen.

Formatie

De personele lasten maken over de afgelopen 3 jaar gemiddeld ruim 78% uit van de totale baten. Hierbij is 2019 wel gecorrigeerd met de extra OCW-gelden die betrekking hebben op 2020. CorDeo scholengroep streeft naar een percentage van tussen de 79% - 81%. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting wordt hier aandacht aan besteed.

Op basis van de uiteindelijke formatie zijn de bijbehorende salariskosten berekend. De overige personele kosten zoals bijvoorbeeld scholing zijn gebaseerd op de doelstellingen van de vereniging en de individuele schoolplannen.

Eind 2019 had CorDeo scholengroep ongeveer 216 fte's in dienst. Door de fusie met de Morgenster stijgt de formatie in 2020 naar 224-228 fte. De fte's nemen toe in het schooljaar 2023-2024 als gevolg van een begrote toename van de werkdrummiddelen. Uiteraard is nu nog niet duidelijk hoe de extra middelen voor de werkdruk ingezet zullen worden. In de begroting is het nu verwerkt met als uitgangspunt dat er extra ondersteunend personeel ingezet zal worden.

11.2. Meerjaren exploitatie

Toelichting begroot resultaat 2020

In de meerjaren exploitatie is EBS de Morgenster meegenomen. Het resultaat van 2019 komt met name hoger uit door de extra baten in relatie tot de nieuwe cao. Het begrote resultaat van CorDeo scholengroep over 2020 komt uit op € 877.186 negatief. De eenmalige uitkeringen die in 2020 uitgekeerd worden als gevolg van de nieuwe cao, veroorzaken grotendeels het begrote negatieve resultaat van 2020. Daarnaast hadden we een negatief resultaat begroot voor 2020 van ongeveer € 200.000. Hiermee doen we recht aan de CorDeo scholen die geld over hebben gehouden in 2019.

Toelichting op het meerjarenperspectief van de verlies - en winstrekening

- In 2019 zijn de OCW baten hoger door o.a. de OCW baten als gevolg van het convenant van 1 november 2019.
- In 2020 zijn de personele lasten hoger door het effect van een nieuwe cao en het convenant.
- In 2023 gaan de werkdrummiddelen met € 65 per leerling omhoog. Dit leidt tot extra baten en lasten. Voor 2021 en verder verwachten we een sluitende begroting.

Meerjaren exploitatie*

*inclusief de Morgenster

	2019 begroting	2019 realisatie	2020 begroting	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting
BATEN						
3.1 Rijksbijdragen OCW	20.132.411	21.147.245	20.420.633	20.536.952	20.707.346	20.868.588
3.2 Overige overheidsbijdragen	192.975	262.569	219.692	219.692	219.692	219.692
3.5 Overige baten	646.937	701.521	549.701	543.180	543.180	543.180
Totaal baten	20.972.323	22.111.335	21.190.026	21.299.824	21.470.218	21.631.460
LASTEN						
4.1 Personele lasten	17.003.024	17.276.480	17.677.434	16.998.202	17.193.982	17.328.704
4.2 Afschrijvingen	662.066	632.350	667.055	634.560	602.692	636.250
4.3 Huisvestingskosten	1.815.138	1.897.683	1.871.982	1.831.982	1.831.982	1.831.982
4.4 Overige instellingslasten	1.755.394	1.999.993	1.844.741	1.828.020	1.828.020	1.828.020
Totaal lasten	21.235.622	21.806.506	22.061.212	21.292.764	21.456.676	21.624.956
Saldo baten en lasten	-263.301	304.829	-871.186	7.060	13.542	6.504
Saldo financiële baten en lasten	-5.500	-80	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Resultaat	-268.801	304.749	-877.186	1.060	7.542	504

*inclusief de Morgenster

Meerjaren balans*

		2019 realisatie	2020 begroting	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting
ACTIVA	1.2 Materiële vaste activa	3.151.291	3.200.061	3.161.551	3.094.409	2.996.359
	Vaste activa	3.151.291	3.200.061	3.161.551	3.094.409	2.996.359
	1.5 Vorderingen	1.413.938	1.413.938	1.413.938	1.413.938	1.413.938
	1.7 Liquide middelen	3.350.242	2.044.247	2.149.612	2.326.069	2.516.286
	Vlottende activa	4.764.180	3.458.185	3.563.550	3.740.007	3.930.224
	Totale activa	7.915.471	6.658.246	6.725.101	6.834.416	6.926.583
PASIVA	2.1 Eigen vermogen	4.856.315	3.979.129	3.980.189	3.987.731	3.988.235
	2.2 Voorzieningen	871.284	489.341	555.136	656.909	748.572
	2.3 Langlopende schulden	2.187.872	2.189.776	2.189.776	2.189.776	2.189.776
	Totale passiva	7.915.471	6.658.246	6.725.101	6.834.416	6.926.583

11.3. Meerjarenbalans

Toelichting balans

De balans van 2019 is gebaseerd op de goedgekeurde jaarrekening van CorDeo scholengroep en EBS De Morgenster. Het eigen vermogen van de vereniging daalt naar verwachting met € 877.186 in 2020. Het negatieve resultaat van 2019 wordt onttrokken aan het vermogen van 2019. Dit geldt zowel voor het publieke als het private eigen vermogen. Dit is ook mogelijk door het behaalde resultaat in 2019 en het weerstandsvermogen. Het private eigen vermogen is eind 2019 € 413.279, waarvan € 50.490 voor de Morgenster.

De komende vier jaren zal deze reserve af gaan

nemen met € 155.710 als gevolg van de afbouw van de schoolfonds/TSO reserves en de reserve van de vereniging.

De liquide middelen zullen in 2020 naar verwachting afnemen met € 1.305.995. Dit komt door het negatieve resultaat van 2020 en de geplande uitgaven voor het groot onderhoud. De liquiditeit eind 2019 is voldoende om deze uitgaven te kunnen doen. Het kengetal liquiditeit zakt eind 2020 naar 1,6, dit is boven onze eigen norm van 1,5. Vanaf 2021 verwachten we dat de liquiditeit positief zal zijn. De uitgaven voor het groot onderhoud zullen dan lager zijn.

Toekomstige investeringen

De investeringen in onderwijsleerpakketten en ICT zijn opgenomen in de schoolbegrotingen. Meubilair is centraal begroot. De inkoop van ICT en meubilair wordt grotendeels via het bestuurskantoor uitgevoerd, in afstemming met de scholen. Daarbij wordt een meerjarige planning gemaakt voor ICT en meubilair.

In 2019 is er een nieuw meerjarig onderhoudsplan gemaakt. Dit is gebaseerd op de inventarisaties van alle gebouwen door onze huisvestingsmedewerker. Net als in 2019 worden in 2020 meerdere scholen flink opgeknapt.

De bijzonderheden m.b.t. investeringen 2020 zijn:

1. ICT betreft met name apparaten (Chromebooks en laptops) en touchborden.

2. Reguliere vervanging meubilair lokalen, gemeenschappelijke ruimtes en kantoren.
3. Hoge onttrekking voorziening groot onderhoud in 2020.

Met de ICT-investeringen maken we verdere inzet van digitale leermiddelen in ons onderwijs mogelijk.

Aanpassing i.v.m. corona

Het coronavirus zorgt ervoor dat we ons onderwijs in 2020 tijdelijk moeten aanpassen. Onderwijs op afstand vraagt andere middelen dan onderwijs op school. De meeste middelen hiervoor hebben we al tot onze beschikking, waardoor de niet-begrote kosten (voornamelijk ICT-gerelateerd) waarschijnlijk circa €30.000 bedragen.

Toekomstige investeringen

	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023
Onderwijsleerpakket	€ 164	€ 144	€ 118	€ 37
Gebouwen	€ 10	€ 0	€ 0	€ 0
ICT	€ 316	€ 230	€ 212	€ 298
Meubilair	€ 226	€ 222	€ 206	€ 203
Onttrekking groot onderhoud	€ 982	€ 534	€ 498	€ 508
TOTAAL	€ 1.698	€ 1.130	€ 1.034	€ 1.046

Financiële kengetallen

*exclusief de Morgenster

Vermogensbeheer	signaal	2016	2017	2018	2019
solvabiliteit 2	< 30%	70%	73%	73%	73%
kapitalisatiefactor	35%	34%	32%	34%	33%
kapitalisatiefactor (incl. privaat vermogen)	35%	37%	35%	36%	35%
Budgetbeheer	signaal	2016	2017	2018	2019
rentabiliteit	< 10%	-1,1%	0,5%	2,7%	2,2%
rentabiliteit (driejaarsgemiddelde)	< 0%	-0,7%	-0,1%	0,8%	1,8%
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,3	2,3	2,3	2,2
netto werkkapitaal	< 0%	14,4%	12,3%	13,0%	11,3%
ontwikkeling resultaat t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 237-	€ 293	€ 430	€ 87-
ontwikkeling liquiditeit t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 1.909	€ 563-	€ 430	€ 355-
Weerstandsvermogen	signaal	2016	2017	2018	2019
weerstandsvermogen	< 10%	18%	18%	20%	21%

11.4 Kengetallen

Toelichting op de financiële kengetallen

De uitkomsten hieronder gaan over CorDeo scholengroep zonder EBS De Morgenster. De kengetallen worden tot en met 2019 weergegeven.

Als er bij een signalering < gebruikt wordt, dan moet dat gelezen worden als een ondergrens. Zolang deze ondergrens niet bereikt wordt, is de uitkomst als financieel gezond te beschouwen. De benchmark is gebaseerd op 2018 cijfers van de PO-Raad (landelijke cijfers).

1. De solvabiliteit is de verhouding tussen eigen vermogen plus voorzieningen en vreemd vermogen. De uitkomst geeft aan in welke mate kan worden voldaan aan de financiële verplichtingen aan de verschaffers van vreemd vermogen. Solvabiliteit 2 wordt berekend met de formule eigen vermogen + voorzieningen/ totaal vermogen. Met een solvabiliteit van 73% in 2019 blijft CorDeo scholengroep ver boven de signaleringsgrens.
2. De kapitalisatiefactor wordt gebruikt om te signaleren of de ter beschikking gestelde middelen op een efficiënte wijze worden ingezet voor de vervulling van de taken. De norm bedraagt 35% (bovengrens). De kapitalisatiefactor (exclusief privaat vermogen) is in 2019 gelijk aan de norm.

Exploitatie kengetallen

*exclusief de Morgenster

Exploitatiekenngetallen	benchmark	2016	2017	2018	2019
rijksbijdragen / totale baten	93,3%	94,0%	92,7%	94,1%	96,4%
overige overheidsbijdragen / totale baten	2,9%	0,4%	0,5%	1,7%	0,4%
overige baten/ totale baten	3,7%	5,6%	6,8%	4,2%	3,2%
personele lasten/totale baten (max. 90%)	80,4%	78,4%	78,7%	76,3%	77,3%
totale baten/ rijksbijdragen	107,2%	106,4%	107,9%	106,2%	103,8%
totale lasten/ rijksbijdragen	106,1%	107,6%	107,3%	103,4%	101,5%
personele lasten/ rijksbijdragen (max. 95%)	86,2%	83,4%	84,9%	81,1%	80,2%
materiële lasten/ rijksbijdragen	19,9%	24,2%	22,4%	22,3%	21,3%
huisvestingsratio (max. 10%)	7,5%	9,6%	8,9%	9,2%	8,8%
veroudering mat. vaste activa (min. 30%)	36,5%	51,6%	50,7%	53,1%	51,8%
materiële vaste activa per leerling	€ 1.023	€ 650	€ 758	€ 847	€ 907
voorziening per leerling	€ 458	€ 428	€ 414	€ 426	€ 268
baten per leerling (excl. financiële baten)		€ 5.576	€ 5.669	€ 6.078	€ 6.420
lasten per leerling (excl. financiële lasten)		€ 5.640	€ 5.638	€ 5.914	€ 6.281
Personeels- en leerlingkengetallen	benchmark	2016	2017	2018	
percentage bestuur/ management	6,9%	8,4%	6,3%	6,0%	6,0%
percentage OP	77,0%	77,9%	82,1%	80,8%	79,7%
percentage onderwijs OOP/OBP	16,1%	13,8%	11,6%	13,3%	14,3%
leerling- FTE ratio		16,23	15,78	15,63	14,77
leerling- bestuur/management ratio		194,11	250,85	261,10	245,45
leerling- OP ratio		20,85	19,22	19,36	18,54
leerling- OOP ratio		117,75	136,01	117,94	103,38

3. De rentabiliteit geeft aan of het resultaat positief of negatief is en hoe groot het rendement is van de organisatie. Dit is een belangrijk gegeven voor de stakeholders van de organisatie in het kader van de continuïteit. In 2019 was de rentabiliteit met 2,2% positief.
4. De liquiditeit (current ratio) is de verhouding tussen de vlottende activa en het kort vreemd vermogen. De uitkomst geeft aan in welke mate kan worden voldaan aan lopende betalingsverplichtingen. De uitkomst is voldoende wanneer deze groter dan 0,75 is. Met een ratio van 2,2 is CorDeo scholengroep goed in staat om de loon(gerelateerde) betalingen en kortlopende schulden te betalen. Het streven is om de liquiditeit niet onder de 1.5 te laten komen. Dat is onze interne norm.
5. Het weerstandsvermogen. Dit wordt berekend met de formule $\text{eigen vermogen} / \text{totale baten (exclusief de bijzondere baten)}$. Hiermee wordt de toegestane omvang van reserves gerelateerd aan de omvang van de instelling (de hoogte van de totale baten).

Het weerstandsvermogen komt in 2019 uit op 21%.

Toelichting op de exploitatie-, personeels- en leerling kengetallen

In het financiële beleidskader wordt aandacht besteed aan de verhouding personele lasten ten opzichte van de totale baten. Die zou tussen de 79% en 81% uit moeten komen. In 2019 is dit 77,3%. Het ministerie geeft een maximum van 90% aan. Bij dit percentage is er mogelijk sprake van een te hoog aandeel personele lasten.

De ratio veroudering materiele vaste activa wordt als volgt berekend: $\text{boekwaarde materiële vaste activa (excl. gebouwen en terreinen)} / \text{de originele aanschafwaarde van deze activa}$. In de situatie van een ideaalcomplex ligt deze verhouding ergens in de buurt van de 50%. Wanneer deze waarde ver onder de 50% ligt, wijst dit op een veroudering van deze activa. Bij CorDeo scholengroep ligt het percentage boven de norm.

Financiële kengetallen

*inclusief de Morgenster

Vermogensbeheer	signaal	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
solvabiliteit 2	< 30%	72%	75%	73%	72%	67%	68%	68%	68%
kapitalisatiefactor	35%	37%	36%	36%	34%	29%	30%	30%	31%
kapitalisatiefactor (incl. privaat vermogen)	35%	40%	38%	39%	36%	31%	31%	32%	32%
Budgetbeheer	signaal	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
rentabiliteit	< 10%	-0,8%	0,8%	1,2%	1,4%	-4,1%	0,0%	0,0%	0,0%
rentabiliteit (driejaarsgemiddelde)	< 0%	-0,5%	0,1%	0,4%	1,1%	-0,5%	-0,9%	-1,4%	0,0%
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,6	2,5	2,4	2,2	1,6	1,6	1,7	1,8
netto werkkapitaal	< 0%	17,4%	15,0%	14,2%	11,7%	6,0%	6,4%	7,2%	8,0%
ontwikkeling resultaat t.o.v. vorig jaar (x1.000)			€ 335	€ 83	€ 51	€ 1.182-	€ 878	€ 6	€ 7-
ontwikkeling liquiditeit t.o.v. vorig jaar (x1.000)			€ 518-	€ 189	€ 686-	€ 1.306-	€ 105	€ 176	€ 190
Weerstandsvermogen	signaal	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
weerstandvermogen	< 10%	21,2%	21,4%	21,4%	22,0%	18,8%	18,7%	18,6%	18,4%

Om de financiële positie op dit moment en in de toekomst goed te kunnen beoordelen hebben we de kengetallen van CorDeo inclusief EBS de Morgenster berekend.

De financiële kengetallen zien er voor de komende jaren gezond uit. De negatieve rentabiliteit voor 2020 is geen probleem vanwege het hoge resultaat in 2019. De financiële kengetallen tot en met 2023 blijven binnen de normen, de financiële positie van de CorDeo scholengroep blijft goed.

Het CvB streeft naar een weerstandsvermogen van maximaal 20%. Uit het risicomanagement blijkt niet dat we dermate grote risico's lopen dat een hoger streefdoel

gewenst is. Daar komt bij dat het CvB van mening is dat het niet verantwoord is om de afdracht van scholen te verhogen omdat we al relatief laag zitten voor wat betreft de uitgaven aan personele lasten. Aan de andere kant wil het CvB wel een onverwachte tegenvaller goed op kunnen vangen zonder meteen door de ondergrens van het weerstandsvermogen te zakken.

Het gemiddelde van de verhouding personele lasten ten opzichte van de totale baten over 2019-2023 komt uit op 80,3%. Dit past binnen de eerder beschreven normen vanuit het financiële beleidskader (79-81%) en de maximumgrens van het ministerie (90%).

Exploitatie kengetallen*

*inclusief de Morgenster

Exploitatiekengetallen	benchmark	2016	2017	2018	2019	2019	2021	2022	2023
rijksbijdragen / totale baten	93,3%	93,4%	91,8%	93,5%	95,6%	96,4%	96,4%	96,4%	96,5%
overige overheidsbijdragen / totale baten	2,9%	1,2%	1,6%	2,3%	1,2%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%
overige baten/ totale baten	3,7%	5,4%	6,6%	4,2%	3,2%	2,6%	2,6%	2,5%	2,5%
personele lasten/totale baten (max. 90%)	80,4%	78,7%	78,7%	77,8%	78,1%	83,4%	79,8%	80,1%	80,1%
totale baten/ rijksbijdragen	107,2%	107,1%	109,0%	106,9%	104,6%	103,8%	103,7%	103,7%	103,7%
totale lasten/ rijksbijdragen	106,1%	108,1%	108,1%	105,6%	103,1%	108,0%	103,7%	103,6%	103,6%
personele lasten/ rijksbijdragen (max. 95%)	86,2%	84,3%	85,8%	83,2%	81,7%	86,6%	82,8%	83,0%	83,0%
materiële lasten/ rijksbijdragen	19,9%	23,7%	22,3%	22,4%	21,4%	21,5%	20,9%	20,6%	20,6%
huisvestingsratio (max. 10%)	7,5%	9,2%	8,6%	9,2%	8,7%	8,5%	8,6%	8,5%	8,5%
veroudering mat. vaste activa (min. 30%)	36,5%	55,4%	56,6%	58,3%	52,1%	52,0%	51,4%	50,4%	48,8%
materiële vaste activa per leerling	€ 1.023	€ 651	€ 790	€ 871	€ 939	€ 954	€ 941	€ 921	€ 892
voorziening per leerling	€ 458	€ 437	€ 423	€ 427	€ 260	€ 146	€ 165	€ 196	€ 223
baten per leerling (excl. financiële baten)		€ 5.700	€ 5.762	€ 6.172	€ 6.587	€ 6.314	€ 6.337	€ 6.390	€ 6.438
lasten per leerling (excl. financiële lasten)		€ 5.752	€ 5.713	€ 6.097	€ 6.496	€ 6.574	€ 6.335	€ 6.386	€ 6.436
Personeels- en leerlingkengetallen	benchmark	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
percentage bestuur/ management	6,9%	8,5%	6,7%	6,4%	6,1%	6,1%	6,1%	6,1%	6,0%
percentage OP	77,0%	77,3%	80,5%	79,4%	78,1%	78,8%	78,9%	78,9%	77,3%
percentage onderwijs OOP/OBP	16,1%	14,2%	12,8%	14,2%	15,8%	15,1%	15,0%	15,0%	16,7%
leerling- FTE ratio		15,72	15,48	15,31	14,69	14,98	14,98	14,96	14,65
leerling- bestuur/management ratio		185,17	232,71	239,54	240,13	244,43	244,79	244,72	244,72
leerling- OP ratio		20,33	19,22	19,28	18,83	19,00	18,99	18,96	18,96
leerling- OOP ratio		110,93	120,50	107,89	92,79	99,58	99,73	99,85	87,39

Het CvB streeft naar een maximaal huisvestingsratio van max. 10%. CorDeo scholengroep zit rond de 8,5% en dat is acceptabel. Bij de huisvestingskosten zoeken we voortdurend naar kostenbesparingen en innovatie. Tegelijkertijd is er een aantal gebouwen dat nog niet helemaal het gewenste onderhoudsniveau heeft. Bij het uitvoeren van groot onderhoud zal ook de uitstraling van het gebouw een rol spelen.

11.5 Overige rapportages

Treasury

In 2017 heeft de vereniging het treasurystatuut vastgesteld. Het statuut voldoet aan regeling Beleggen lenen en Derivaten OCW 2016.

In 2019 is er geheel binnen de kaders van dit treasurystatuut gehandeld. De beschikbare vrije middelen werden op een betaalrekening en op spaarrekeningen geparkeerd. CorDeo scholengroep heeft rekeningen bij de Rabobank en ING. In 2019 is er € 4.663 aan rente ontvangen. Het overtollige deel van de betaalrekening wordt afgeroomd en het overschot wordt overgeboekt naar de spaarrekening.

Er hebben zich in 2019 geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. Er worden geen andere beleggingen zoals bijvoorbeeld renteswaps of derivaten gebruikt. Er zijn geen leningen uitgezet of aangegaan in 2019. In 2019 is het aantal bankrekeningen sterk gereduceerd.

11.6 Prestatiebox

De Prestatiebox is een regeling tot en met 2020-2021. Hierin ontvangen de scholen middelen voor talentontwikkeling door uitdagend onderwijs, een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering, professionele scholen, doorgaande ontwikkelijnen en cultuureducatie met kwaliteit. De scholen nemen voor zover van toepassing dit op in het schoolplan. In de begroting worden vanuit het schoolplan de kosten

begroot en uitgegeven. In 2019 is er €635.955 aan baten ontvangen vanuit de prestatiebox. Deze middelen zijn in 2019 ingezet.

11.7 Besteding doorgestorte rijksmiddelen SWV

Zie ook hoofdstuk 9.1 samenwerkingsverbanden

De passend onderwijsmiddelen worden zowel extern als intern uitgegeven. De scholen hebben een schoolondersteuningsplan waarin beschreven is hoe zij de passend onderwijsdoelstellingen realiseren. Een deel van de middelen wordt besteed aan de inzet van extra eigen personeel (onderwijsassistenten, zorgcoördinatoren en leerkrachten). Ook wordt een deel van het geld gebruikt om te professionaliseren. Elke school heeft passende ondersteuningsvoorzieningen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Intern wordt daarnaast het CorDeo OnderwijsPunt ingezet. CorDeo OnderwijsPunt biedt begeleiding aan de basisscholen vallend onder CorDeo scholengroep. Het team ondersteunt de school waar nodig. Dat kan zijn in de basisondersteuning of in het gebied daarboven als het gaat om lichte of zwaardere ondersteuning in de school. Daarnaast adviseren de medewerkers van OnderwijsPunt als het gaat om kwaliteitsverbetering (procesmatig of inhoudelijk) in de leerlingenzorg. Ook biedt OnderwijsPunt ondersteuning aan teams door middel van consultatie, intervisie en/of scholing op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten en zorgfunctionarissen (signaleren, begrijpen, handelen, evalueren). Als de expertise OnderwijsPunt om wat voor reden dan ook niet toereikend is, dan wordt expertise extern ingehuurd.

Totaal is er in 2019 € 941.290 ontvangen aan ondersteuningsmiddelen. Voor een bedrag van € 222.686 heeft dit betrekking op SBO De Werf. Een SBO-school wordt anders bekostigd dan regulier

basisonderwijs. SBO-scholen worden door het Rijk en de samenwerkingsverbanden bekostigd. Het bedrag van € 941.290 is uitgegeven zoals hierboven beschreven. De verschillende samenwerkingsverbanden hebben ieder hun eigen formats ten aanzien van de verantwoording van de passend onderwijs gelden. CorDeo scholengroep heeft aan alle verantwoordingsverplichtingen voldaan.

11.8 Europese aanbesteding

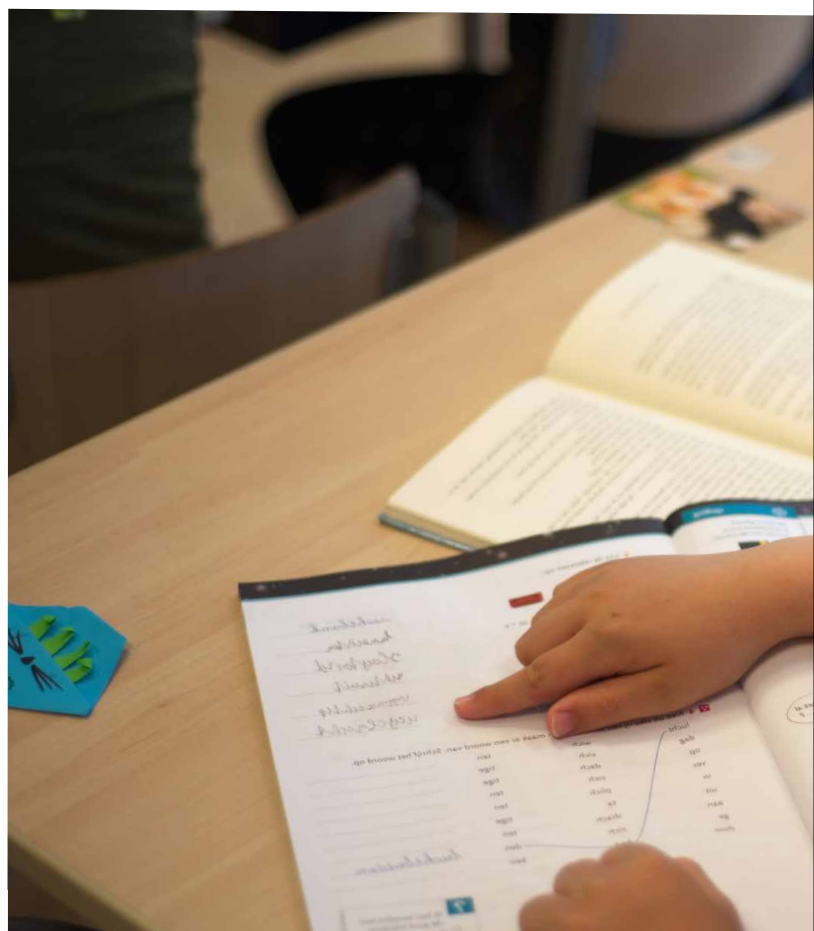
In 2019 hebben we de twee Europese aanbestedingen uitgevoerd. Het inkopen van meubilair is aanbesteed. De opdracht is gegund aan Eromesmarko. Via schoolinkoop is de afvalverwerking aanbesteed. De opdracht is gegund aan Renewi. Het afval wordt duurzaam verwerkt, passend bij de beschreven ambities in de strategische koers.

11.9 Risicobeheersing – en controlesysteem

De strategische risico's worden beschreven in het risicomangementinstrument van de PO-Raad genaamd 'risico's in beeld'. In het risicodocument worden de risico's beschreven die op korte of lange termijn de continuïteit van de organisatie in gevaar zouden kunnen brengen. Hierbij gaat het om de domeinen: Bestuur & Organisatie, Onderwijs en Identiteit, Financiën, Personeel en Huisvesting/Facilitair/ICT. Per risico worden de mogelijke materiële en immateriële gevolgen ingeschat en worden de te nemen maatregelen beschreven om de risico's te beheersen. Het risicodocument wordt intern periodiek besproken door het CvB van een update voorzien. Op de RvT-vergadering wordt het risicodocument periodiek besproken met het CvB. De ontwikkelingen worden met de RvT, CvB en directeuren besproken. Op schoolniveau worden de relevante risico's besproken tijdens de

kwaliteitsgesprekken. De kwaliteitscyclus en -cultuur die we binnen CorDeo hebben geeft ons voldoende inzicht om in control te zijn.

Elk jaar wordt er een meerjarenbegroting opgesteld waarbij het beleidsplan het uitgangspunt is en waarin de belangrijkste risico's in beeld gebracht worden. Een goede beheersing van risico's is randvoorwaarde om de doelstellingen te bereiken. De strategische risico's worden periodiek beoordeeld en gewogen en hebben onder andere betrekking op onderwijskwaliteit, arbeidsmarktontwikkelingen en ontwikkelingen in de

leerling populatie. Hiernaast zijn er (on)vermijdbare risico's en financiële risico's, die niet perse van invloed zijn op het behalen van strategische doelen, maar wel impact kunnen hebben op het financiële resultaat.

Aanpak van de risico's die niet volledig zijn afgedekt

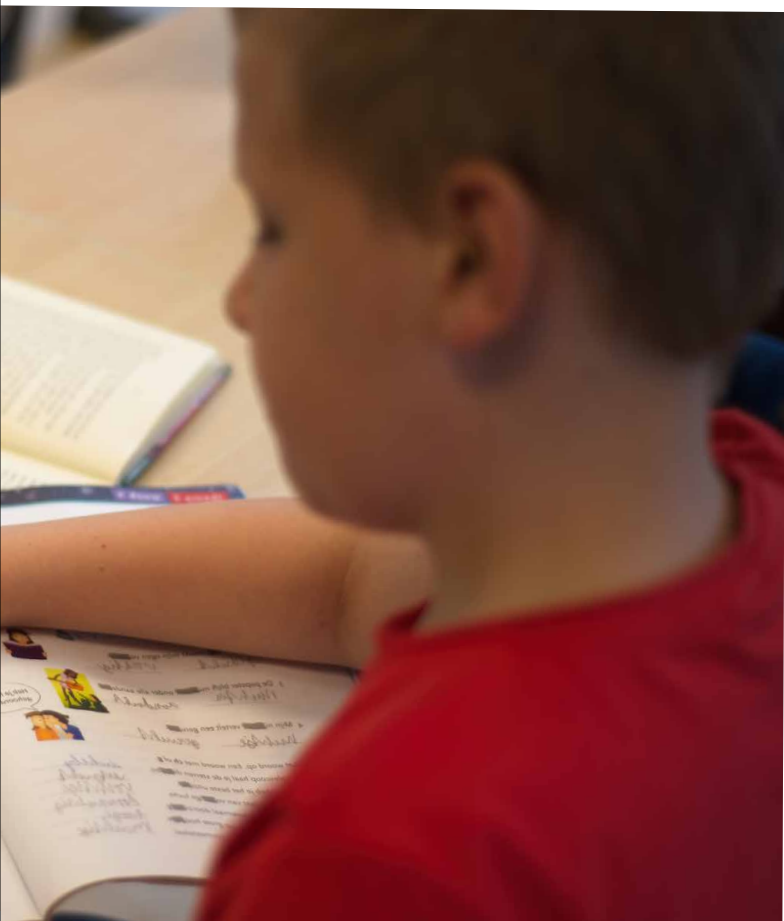
1. Er is continu aandacht voor de professionalisering van directeuren. Het bestuur werkt met prestatieafspraken/managementcontracten. Het bestuur volgt een jaarlijkse cyclus van functioneren en beoordelen van alle directeuren. Nieuwe directeuren worden geworven op basis van een duidelijk

competentieprofiel en worden intensief begeleid (zie hoofdstuk 7). Het risico lijkt afgedekt maar is desondanks reëel, het blijft immers mensenwerk.

2. We werken beperkt met geformaliseerd personeelsbeleid. Knelpunten en vorderingen worden systematisch besproken tussen bestuur, HRM en directeuren. De verantwoordelijkheid over het personeelsbeleid wordt opgenomen in het jaarverslag. De uitgangspunten van het personeelsbeleid zijn beschreven in de strategische koers en vervolgens uitgewerkt in de schoolplannen. Deze plannen vormen weer de basis voor het jaarlijkse HR-plan. In 2020 zoeken we naar verdere verbetering van deze aanpak.
3. Een functionaris op een sleutelpositie valt weg. Essentiële processen zijn beschreven in de administratieve organisatie en interne beheersing. Desondanks zijn we kwetsbaar omdat een aantal posities door eenlingen wordt uitgevoerd. Voor directeuren hebben we in de regel snel vervanging. Het CvB kan inmiddels intern ook goed vervangen worden.
4. Opend lerarentekort waardoor we groepen niet bemenst krijgen en er geen onderwijs wordt gegeven. De maatregelen hiervoor zijn beschreven in hoofdstuk 7.

Financiële risico's

De continuïteit van CorDeo scholengroep waarborgen, is een belangrijk uitgangspunt in ons handelen en denken. De financiële ontwikkelingen staan jaarlijks meerdere keren op de agenda. Om financiële risico's te kunnen opvangen zijn reserves noodzakelijk. Die moeten groot genoeg zijn om de risico's op te vangen. Tegelijkertijd is er in de maatschappij terecht kritiek op het oppotten van de middelen. Binnen CorDeo scholengroep hanteren we daarom een weerstandsvermogen van maximaal 20% als

Omschrijving risico's

		bedrag	kans	risicobedrag
1	Modernisering bekostigingsstelsel/stopzetten regelingen	€ 100.000	25%	€ 25.000
2	Hogere werkgeverslasten dan begroot	€ 100.000	25%	€ 25.000
3	Kosten vervangingspool: meer ziekte dan begroot	€ 100.000	25%	€ 25.000
4	Potentiële transitievergoedingen	€ 75.000	5%	€ 3.750
5	Overschrijding onderhoudskosten MOP	€ 150.000	25%	€ 37.500
6	Lagere baten groeibekostiging	€ 75.000	25%	€ 18.750
7	Geen reductie FTE's als er sprake is van verdere krimp	€ 150.000	10%	€ 15.000
Totaal		€ 750.000		€ 150.000

doelstelling. Meer is om de volgende redenen niet nodig:

1. De kans dat bij optreden van risico's we niet voldoende hebben aan onze reserves is verwaarloosbaar.
2. We hebben de mogelijkheden en de kwaliteitscultuur in de organisatie om bij echte problemen bij te sturen. Het belangrijkste sturingsmiddel is inkrimping van het personeelsbestand. Jaarlijks zijn hier twee momenten voor om dit te bekijken, bij de begroting en bij de formatie. Aangezien er elk jaar natuurlijk verloop is en er ook altijd een deel van het personeel een tijdelijk contract heeft hebben we genoeg momenten om in te kunnen grijpen in ons personeelsbestand.

In de tabel zijn de risico's beschreven die een mogelijke

impact hebben op het financiële resultaat. Bij deze methode wordt gerekend met de formule 'kans percentage * werkelijk bedrag'. Het CvB heeft besloten om het risicobedrag van € 150.000,- niet in de begroting op te nemen. CorDeo scholengroep wil zoveel mogelijk dat de middelen ten goede komen aan het primaire proces. Bovendien zijn er mogelijkheden om te remmen op uitgaven als de situatie daarom vraagt. Deze financiële risico-inschatting is het uitgangspunt voor de vaststelling van het minimumpercentage aan weerstandsvermogen. De berekening komt dan uit op 8,4%, dat is dan het minimaal benodigd eigen vermogen. We blijven voorlopig een maximaal weerstandvermogen van 20% hanteren. Ten eerste kan het bepalen van de voorziening groot onderhoud volgens de componentenmethode effect hebben

op het eigen vermogen. Ten tweede loopt er een onderzoek naar indicatoren en normen voor overmatig spaargedrag en vermogen. Dit kan leiden tot nieuwe signaleringswaarden. We wachten op de uitkomsten van het onderzoek.

Op punt 1 en 2 hebben we, behalve het maken van een inschatting, geen invloed. Op punt 3, 5, 6 en 7 (deels) wel. Daarom investeren we in personeelsbeleid om het ziekteverzuim laag te houden, monitoren we scherp de uitvoering van de MOP, ondersteunen we directeuren bij het maken van leerlingprognoses en grijpen we op het personeelsbestand in waar nodig.

Naast deze risico's zien we nog een andere risico op langere termijn, namelijk wijziging in de bekostigingssystematiek/overheidsbeleid waardoor kleine scholen worden getroffen. Het risico is dat onze kleine scholen hierdoor onbetaalbaar worden waardoor het voortbestaan in het geding komt. De kans van optreden is moeilijk in te schatten. Het is aannemelijk dat er op termijn wijzigingen komen, tegelijkertijd zal het sluiten van kleine scholen dan waarschijnlijk ook stuiten op grote maatschappelijke weerstand. Om de risico's in te perken onderzoekt het CvB wanneer er sprake is van krimp bij relatief kleine scholen de mogelijkheden tot samenwerking met andere scholen en/of schoolbesturen. Daarnaast zorgen we ervoor dat het personeelsbestand min of meer evenredig krimpt met het leerlingenbestand indien nodig.

11.10 Allocatie van middelen

Vanuit de maatschappij is er behoefte om inzicht te hebben in de besteding van onderwijsmiddelen. Aan de hand van drie vragen geven we hier inzicht in.

1. Welke uitgangspunten worden gehanteerd voor het verdelen van de middelen over de scholen?

De toegekende middelen worden op basis van de beschikkingen rechtstreeks toegewezen aan de scholen. Op deze toegewezen middelen vindt een inhouding plaats voor de bovenschoolse en gemeenschappelijke kosten. De inhouding vindt plaats op basis van ons financieel kader. Een belangrijk uitgangspunt bij de gemeenschappelijke kosten is het solidariteitsprincipe. Ook vinden we het belangrijk dat er zoveel mogelijk middelen naar de scholen gaan.

2. Hoe vindt de besluitvorming plaats over de allocatie van de middelen?

Elk jaar worden de bovenschoolse en gemeenschappelijke kosten begroot. De directeuren krijgen jaarlijks de gelegenheid om advies hierover te geven. Het CvB besluit over de verdeling van de middelen. Het financieel kader beschrijft de spelregels voor de allocatie van middelen. Periodiek wordt de RvT en GMR om advies gevraagd als er wijzigingen aangebracht worden in het financieel kader.

Benodigd weerstandsvermogen

Ondergrens onderwijsinspectie 5% van 2019 baten	€ 1.105.567
Benodigd vermogen o.b.v. financiële risico's	€ 750.000
Totale ondergrens vermogen (8,4%)	€ 1.855.567

3. Welke middelen worden bovenschools ingezet?

De bovenschoolse kosten bevatten de kosten van het stafbureau (het CvB met de ondersteunde staf). Ook de kosten van het administratiekantoor en de accountant vallen hieronder. Ons gemeenschappelijk beleid vertalen we in gemeenschappelijke kosten. Denk hierbij aan kosten voor groot onderhoud, vervangingspool, duurzame inzetbaarheid en professionalisering van directeuren.

11.11 Middelen onderwijsachterstanden

Scholen kunnen in aanmerking komen voor gelden voor onderwijsachterstanden. Het ministerie van OCW keert dit uit als een school minimaal een bepaalde achterstandsscore heeft. Voor het bepalen van de achterstand score wordt een CBS-indicator gebruikt. Deze indicator kijkt naar meerdere factoren om achterstanden op te voerpellen. CorDeo scholengroep heeft in 2019 ongeveer € 32.000 aan middelen hiervoor ontvangen. Voor 2020 zal dit beduidend meer zijn omdat EBS de Morgenster een behoorlijke achterstandsscore heeft.

De middelen worden door het ministerie van OCW per school beschikt. Het CvB heeft besloten dat deze middelen ten goede komen aan de scholen waar ze aan toegekend zijn. De gelden worden met name ingezet op kleinere klassen en extra handen in de klas. De middelen worden gericht ingezet voor de kinderen met onderwijsachterstanden.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

12.1 Verantwoording wettelijke taken

Goedkeuring begroting, jaarrekening, bestuursverslag en strategisch meerjarenplan

Het CvB legt over de behaalde resultaten op verenigingsniveau verantwoording af aan de RvT zoals beschreven in het toezichtkader van de RvT. De RvT heeft vastgesteld dat de bekostiging daadwerkelijk ingezet wordt voor de primaire taak: het geven van goed onderwijs. Daarnaast ziet de RvT er op toe dat de continuïteit van CorDeo scholengroep gewaarborgd wordt door het vormen van adequate reserves en voorzieningen en het realiseren van een duurzame sluitende exploitatie. In de strategische koers is afgesproken dat het herverdelen van beschikbare middelen vanuit onderlinge solidariteit plaatsvindt en dat er een zinvolle mate van financiële autonomie voor individuele scholen ontstaat. De couleur lokaal die daardoor vorm krijgt, bevordert het onderwijskundige ondernemerschap. De RvT heeft geconstateerd dat dit daadwerkelijk bereikt is over het afgelopen jaar 2019. Alle betrokkenen hadden daardoor zicht op de financiële werkelijkheid en konden daardoor verantwoordelijkheid nemen de passende rol uit te voeren bij de vorming en uitvoering van het financieel beleid. Op basis hiervan heeft de RvT in december 2019 goedkeuring gegeven aan de begroting en in het voorjaar 2020 goedkeuring gegeven aan jaarverslag en -rekening over 2019.

De RvT heeft met de GMR een constructieve en inhoudelijke bespreking gehad over de strategische koers. De RvT heeft ook inbreng kunnen hebben in de daaruit voortvloeiende strategische koers 2019-2023. In februari 2019 is dit vastgesteld.

Onderwijskwaliteit

De RvT heeft als belangrijke taak toe te zien op de kwaliteit van het onderwijs. Dat doet de raad aan de hand van de informatie die de bestuurder verstrekt in de vorm van kwartaalrapportages, uitslagen van enquêtes en inspectierapporten. In het gesprek aan de hand van deze bronnen kan de bestuurder zijn handel en wandel toelichten en verantwoorden en kan de raad daarover zijn oordeel uitspreken en desgevraagd advies geven aan de bestuurder. De strategische plannen die de bestuurder heeft voorgelegd konden de goedkeuring van de RvT wegdragen. De raad kan tevreden constateren dat er veel aandacht is voor de kwaliteit van onderwijs binnen CorDeo, dat de kwaliteit over het geheel genomen goed is, en dat daar op adequate wijze op wordt gestuurd. Daarin spreekt de raad ook zijn waardering uit voor het vele werk dat er wordt gedaan door leraren en medewerkers.

Naleving wettelijke voorschriften

De RvT heeft toezicht gehouden op de naleving van de wettelijke voorschriften. De rapportages van bestuurder en externe accountant waren hiervoor de basis. Uit de rapportages van accountant en bestuurder blijkt een rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen.

Omgang met Code Goed Bestuur en afwijkingen hiervan

De RvT heeft in 2019 haar werkzaamheden ingericht in overeenstemming met de Code Goed Bestuur. Er hebben in 2019 geen afwijkingen plaatsgevonden. De Code Goed Bestuur geldt als uitgangspunt voor bestuur en toezicht. Door CorDeo wordt voldaan aan de vereisten van Code Goed Bestuur, onder andere inhoudende dat er een goede scheiding is tussen

toezicht en uitvoering. Voor wat betreft een verdere uitwerking van welke resultaten op organisatie- en schoolniveau zijn behaald ten aanzien van strategisch beleid, gestelde doelen en leerresultaten verwijzen wij u verder naar dit bestuursverslag.

Rechtmatige verwerving en doelmatige besteding van middelen

De RvT heeft middels de controle van de accountant vastgesteld dat sprake is geweest van een rechtmatige verwerving en aanwending van de middelen van de stichting, verkregen op grond van de wet. De doelmatigheid is vastgesteld middels gesprekken met het CvB, gesprekken en bevindingen vanuit de auditcommissie en schriftelijke stukken waaronder de (meerjaren)begroting, rapportages en de jaarrekening.

Evaluatie van het uitvoerend bestuur

In het verslagjaar hebben zich geen wijzigingen in de samenstelling van het CvB of de RvT voorgedaan.

12.2 Verantwoording op grond van de Code Goed Bestuur**Samenstelling**

Er is gekozen voor een brede samenstelling van de RvT. De samenstelling van de RvT past bij de missie en doelstellingen van de organisatie. De leden worden bij voorkeur geworven in het voedingsgebied van CorDeo en op basis van persoonlijke competenties en netwerken die voor de vereniging van belang zijn. Alle leden stemmen in met de Code Goed Bestuur van de PO-Raad. De verdere werkwijze van de RvT is vastgelegd in de statuten en het reglement van de RvT.

Raad van Toezicht	Functie	Aanstelling in verslagjaar	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Eric van der Graaf	VZ RvT, lid remuneratie-commissie	1/1- 31/12	Sr. HR-adviseur Gemeente Veenendaal	VZ kerkenraad GKV Veenendaal-oost, VZ bestuur Stichting MOMO
Rolf Robbe	Lid RvT, lid remuneratie-commissie	1/1-31/12	Zelfstandig onderne- mer. Auteur en tekst- schrijver	Lid RvT GSG Groningen Lid RvT Reggesteyn Rijssen.
Carmen Zwarteveen	Lid RvT, lid auditcommissie	1/1-31/12	Concerncontroller ArtEZ Hogeschool voor de Kunsten	Bestuurslid, penningmeester Stich- ting H.O.P.E in S.A. Lid algemeen bestuur, penningmees- ter Stichting Het Rhedens
Pim Boven	Lid RvT, lidauditcommissie	1/1-31/12	Lid College van Be- stuur Theologische Universiteit Kampen	Bestuurslid samenwerkingsgemeente Kruispunt Vathorst. Penningmeester Inspiratiefestival Terschelling. Lid steering committee van het Insti- tute for Leadership and Ethics. Bestuursvoorzitter Praktijkcentrum Zwolle.
Vacature				

Intern toezicht als het toezicht houden op en beoordelen van de kwaliteit van het bestuurlijk handelen zal steeds gericht zijn op de vraag of de bestuurder:

- een langer termijn visie (strategievorming) en lange termijnplanning realiseert en of de bestuurder deze ook weet te vertalen in concreet beleid (realisatie van doelstellingen);
- een gezonde organisatie neerzet en in stand houdt (bedrijfsvoering);
- oog heeft voor de belangrijkste belanghebbenden (relatie met interen en externe stakeholders) in casu de leerlingen, de ouders van de leerlingen en voor de belangen van anderen zoals de gemeente, de rijksoverheid, het personeel, de (G) MR, de maatschappelijke omgeving, waaronder de geloofsgemeenschappen;

- de doestelingen van de organisatie realiseert en
- de in de organisatie afgesproken wettelijke (bekostigings-)regels en algemene beginselen van behoorlijk bestuur consequent naleeft.

Om de toezichthoudende taak goed uit te kunnen voeren beschikt de Raad van Toezicht over een toezichtkader dat richting geeft bij:

- de inhoudelijke beoordeling van het strategisch beleid van de bestuurder;
- de inhoudelijke beoordeling van de bestuurlijke rapportages over de stand van zaken (toezicht tijdens en achteraf) en
- de uitoefening van zijn goedkeuringsbevoegdheid zoals inzake de begroting, de jaarrekening, en majeure beleidsbeslissingen van de bestuurder.

Vergoedingsregeling

De hoogte van de RvT-vergoeding is vastgesteld op 33% van de VTOI-norm. Indexatie vindt plaats per 1 januari 2020. Voor leden is de vergoeding gebaseerd op 2,5% van het bruto salaris van de bestuurder en 3,75% voor de voorzitter van de RvT.

Overleg GMR

Regelmatig overlegt de RvT met de GMR. Het afgelopen jaar is gesproken over de relatie tussen de GMR en de RvT. Geconstateerd is dat de relatie goed is: open en eensgezind, dat de contacten frequenter mogen (tweemaal per jaar) en het gesprek meer aan diepgang kan winnen als er regelmatig over een thema wordt doorgesproken.

Verantwoording over de resultaten van het handelen van de RvT

In 2019 heeft de RvT 6 formele vergaderingen belegd en daarnaast vonden er voorafgaand of tijdens de vergadering RvT themabijeenkomsten plaats. Deze themabijeenkomsten werden door de bestuurder verzorgd in aanwezigheid van medewerkers stafbureau of locatiedirecteuren. Tijdens deze themabijeenkomsten werden actuele onderwerpen in de diepte doorgesproken. Een aantal thema's had de speciale aandacht van de RvT. Allereerst is dat de christelijke identiteit van CorDeo. De RvT ziet er op toe dat de christelijke identiteit van CorDeo geborgd blijft. Het gesprek over de identiteit is ook in 2019 gaande gebleven. De RvT heeft waardering voor de wijze waarop de identiteit in de dagelijkse praktijk en de plannen wordt vormgegeven. Een ander thema is de krimp. Prognoses wijzen uit dat CorDeo de komende jaren rekening moet houden met minder leerlingen. Dat heeft gevolgen voor onder meer de financiën en het personeelsbeleid. De RvT constateert dat er voldoende aandacht voor is. De directie is voorbereid op een

daling in zowel het leerlingen- als het lerarenbestand. Een derde punt is de moeite die het kost om het juiste personeel te werven en te behouden. De directie onderkent het probleem en heeft passende maatregelen genomen. Twee andere thema's die aan de orde kwamen tijdens de vergaderingen waren huisvesting en kinderopvang.

Tijdens formele vergaderingen zijn in 2019 zijn de volgende besluiten genomen:

- RvT stemt in met de strategische koers 2019-2023
- RvT stemt in met onderzoek naar een SBO-voorziening in Bunschoten Spakenburg
- RvT besluit om niet meer tijdens RvT- vergaderingen scholen te bezoeken maar twee maal per jaar locatiedirecteuren te ontmoeten en een dagdeel te plannen om een school te bezoeken
- RvT stemt in met het voorstel over het toelatingsbeleid
- RvT stemt in met het voorstel tot opening van peuteropvang en BSO De Bron in Barneveld per 1 september 2019
- RvT stemt in met het jaarverslag en jaarrekening 2018
- RvT verleent goedkeuring op het voorgenomen besluit om EBS de Morgenster per 1 januari 2020 te laten fuseren met CorDeo
- RvT zal onderzoeken op welke wijze het toezichtskader zal worden aangepast aan de huidige stijl van toezicht houden
- RvT besluit om de vacature voor een vijfde lid te gaan invullen
- RvT besluit om lid te worden van VTOI
- RvT stemt in met begroting 2020 van CorDeo

Evaluatie eigen functioneren

Op 11 september 2019 heeft de RvT haar eigen functioneren geëvalueerd. Daarbij is teruggekeken op het functioneren van de raad. De RvT is tevreden over

de werkrelatie met bestuurder en de bestuurder met de RvT. RvT kan soms nog dieper de organisatie in om die te verkennen, vooraf vindt afstemming plaats met de bestuurder.

Verslag renumeratiecommissie

De renumeratiecommissie heeft drie keer met de bestuurder om tafel gezeten. In het begin is een ambitiegesprek gehouden. Net na de zomer terugkijken op het eerste half jaar. In december is teruggekeken op het afgelopen jaar. De bestuurder maakt verslagen van de gesprekken. In 2020 zal er

weer een 360° beoordeling plaatsvinden waarbij ook de locatiedirecteuren, de directeur van KOALAH en de staffunctionarissen worden betrokken.

Verslag auditcommissie

De auditcommissie heeft vijf keer vergaderd met de bestuurder en de controller. Daarbij zijn onder meer aan de orde geweest de kwartaalrapportages, de jaarrekening, de rechtmatigheid van de bekostiging, het meerjarenonderhoudsplan, de besteding van de kwaliteitsgelden, de rapportages van de individuele scholen en de wijzigingen in wet- en regelgeving.

RAPPORTAGE GEMEENSCHAPPELIJKE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD

13.1 Samenstelling GMR

De GMR bestaat conform het medezeggenschapsstatuut uit acht leden; vier uit de oudergeleding en vier uit de personele geleding vanuit verschillende scholen. In de GMR zijn 8 van de 18 scholen vertegenwoordigd. Ieder GMR lid is gekoppeld aan één van de MR-en van de scholen die niet vertegenwoordigd zijn in de GMR zodat er een directe lijn met alle scholen is. Via SharePoint worden documenten/ besluitenlijsten gedeeld.

De GMR vergaderde in 2019 vijf keer. In de vergadering van 15 mei werd afscheid genomen van Luuk Piek en Wieke Liesendahl. Jeroen Mulder werd benoemd tot nieuwe voorzitter.

De vacatures die ontstonden in de oudergeleding werden na een zorgvuldige wervingsprocedure per september 2019 vervuld met de komst van Joost Karels en Renee Kunnen.

GMR

De GMR leden zijn:

Oudergeleding

Luuk Piek, voorzitter	GBS De Bongerd Zutphen, tot 16 mei 2019
Wieke Liesendahl	GBS Zwaluwneest Amersfoort, tot 16 mei 2019
Jeroen Mulder	GBS de Plantage Veenendaal, voorzitter vanaf 16 mei 2019
Laurens Huizer	GBS De Bron Barneveld
Joost Karels	GBS Het Zwaluwneest Amersfoort, vanaf september 2019
Renée Kunnen	CBS De Verbinding Almere, vanaf september 2019

Personele geleding

Irene Elders-Scholma	GBS De Horizon Hoogland
Lubbien Maat	GBS De Fontanus Harderwijk
Rianne de Vos	GBS De Regenboog Amersfoort
Bianka Simpelaar	GBS 't Schrijvertje Barneveld

13.2 Inhoudelijk verslag

Algemeen

De vergaderagenda was gevuld met onderwerpen welke in breed CorDeo perspectief aandacht vragen van de GMR. Daarnaast werden de onderwerpen behandeld die vanuit de Wet Medezeggenschap op Scholen advies of instemming behoeven.

In iedere vergadering is het CvB (een deel) aanwezig. In het terugkerende agendapunt 'stand van zaken op de scholen' worden zaken die schoolbreed aandacht vragen zoals vacatures, werkdruk, staking en huisvesting bediscussieerd en daarnaast wordt de GMR ook breder geïnformeerd over het reilen en zeilen binnen CorDeo. De interactieve en constructieve vorm van informeren en bespreken wordt door CvB en GMR positief ervaren.

De GMR kan daarnaast altijd een beroep doen op de expertise van stafmedewerkers van CorDeo dan wel van externen ter voorbereiding op te nemen besluiten.

Jaarlijkse bijeenkomst RvT – GMR – en CvB

Op 24 september 2019 vergaderde de RvT samen met de GMR en het CvB. Na een gezamenlijke maaltijd werd het thema Good Governance breder uitgewerkt en besproken. Hierbij was als een externe deskundige uitgenodigd. Zij gaf goede handreikingen waarmee good governance verder te implementeren is.

Om op een effectieve – en proactieve wijze invulling aan haar taken te geven, is de GMR-voorzitter van "waardegerichte governance". Door actief mee te spreken, mee te denken en te adviseren verschuift de reactieve toezichthoudende rol meer naar de voorkant van het besluitvormingsproces. Door dit zoveel mogelijk in de driehoek van College van

Bestuur, Raad van Toezicht en Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, als strategische partners te doen, zal de kwaliteit, adaptiviteit en effectiviteit van deze drie organen toenemen.

Veranderende wetgeving medezeggenschap

Op 4 februari 2019 stuurde minister Slob een brief naar de Tweede Kamer over de introductie van het instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting voor de MR in het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs (funderend onderwijs). De bevoegdheden van de (G)MR zijn wat betreft de begroting momenteel beperkt tot een adviesrecht op de hoofdlijnen van het meerjarig financieel beleid. Door de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) te wijzigen krijgt de medezeggenschapsraad instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting. Met het instemmingsrecht wordt de rol van de medezeggenschap verder verstevigd en aangescherpt. De (G)MR kan daardoor zijn rol als kritische partner van bestuurder of schoolleider beter vervullen.

De GMR anticipeerde in 2019 alvast op deze veranderende rol door bij de werving van nieuwe leden gericht te zoeken naar kwaliteit en expertise op het gebied van financiën en wet- en regelgeving. Met komst van de nieuwe leden is dit ook gelukt. In de vergadering van 11 november 2019 is onder leiding van mevrouw Renate van der Velde, Jurist onderwijs- en arbeidsrecht bij Concent, gewerkt aan deskundigheidsbevordering op het terrein van financiën en het kritisch beoordelen van het meerjarig financieel beleid. Hierdoor konden alle leden alvast oefenen met de nieuwe rol en bevoegdheden.

CORDEO
scholengroep

leren in vertrouwen

CorDeo scholengroep

Burg. de Beaufortweg 16

3833 AG LEUSDEN

Tel. 033 - 4324258

www.cordeoscholen.nl

info@cordeoscholen.nl